

05

ЛАРУСКАЯ
БОТНІЦА СЯЛІКА

БІРЖІ
КІ

СІА
ЧИЦЕСЯ

№
СТУДЗЕНЬ
1931.

47
632

Даеш Савецкія дырыжаблі!

Савецкая рамадэкасцьць удзяляе шмат увагі будаўніцтву ашчытавых савецкіх дырыжабляў. Збор сродкаў на дырыжабль будаўніцтва, пачаты па пачынку Цэнтральнага органа ЦК Усे�КП(б) газеты „Плаўда“ праходзіць паспяхована. Да першага сінегня 1930 году ў фондзе Цэнтральнага Савету Асоавіахіму СССР ужо было 2 мільёна рублёў. Зараз сабрана значна больш грошаў. Але ўсё-ж узятыя тэмпы недастатковы, яны не алпавядайць тым задачам, якія перад намі стаяць. Значэнне дырыжабляў у абароне краіны вялізнае. Буржуазныя краіны будуюць дырыжаблі, ўвесел час удасканалываючых іх канструкцыю.

Савецкі Саюз не павінен адставаць ад капиталістычных краін. Дырыжаблі чам патрэбны, значыцца якіх іх пабудуем. Працоўныя СССР дапамогуць у гэтай сіраве, даўшы патрэбныя сродкі ў тэрміновым падацку. Работніцы, сялянікі, калгасніцы, батрачкі і бяднікі Беларусі дзяліцца падацамі, асьцце пры правядзеніі партыяй і ўрадам тых склоў іншых мерапрыемстваў.

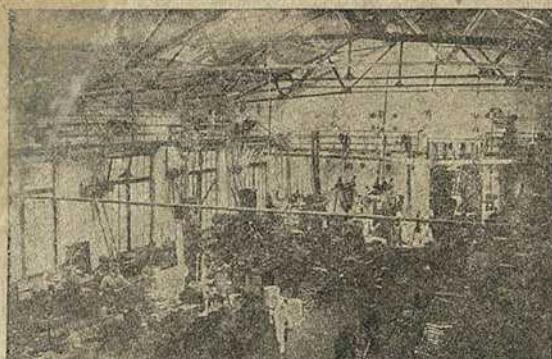
У справе дырыжаблябудаўніцтва працоўныя жанчыны Беларусі павінны прыняць самы актыўны ўдзел.

Работу па збору сродкаў на пабудову дырыжаблу вядзе Асоавіахім. Збор сродкаў на дырыжаблі працоўніца рознымі способамі: кружачны збор, падлісныя лісты, збор прадуктамі сельской гаспадаркі, збор уцільсыврэвіны, арганізацыя вечароў і інш. Ва ўсім гэтым работніцы і сялянкі Беларусі павінны прыняць актыўнейшы ўдзел.

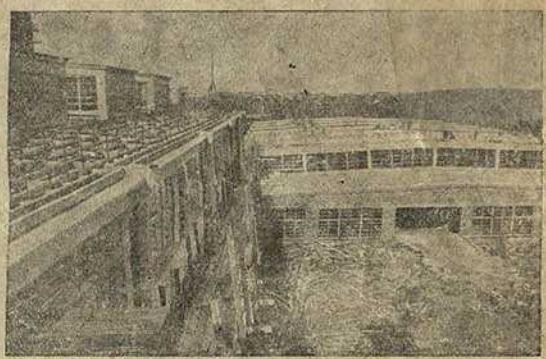
Работніцы і сялянкі павінны не толькі самі даваць гроши на дырыжабль, але агітаць і іншых за ўдзел у гэтых зборы. Усе грамадзкія, камсамольскія і каапэрацыйныя арганізацыі, калгасы і саўгасы павінны павесці широкую працу па збору грошай на дырыжаблябудаўніцтва.

Цэнтральны Савет Саюзу Асоавіахіма СССР настанавіў, начынчая з 15-га студзеня, павесці кампанію — „Дзень Дырыжабля“. Цэнтральны Савет Асоавіахіму Беларусі назначыў першым днём гэтай кампаніі — дзень 20-га студзеня. Да гэтага днёў граба энергічна рыхтавацца, каб „Дзень Дырыжабля“ павесці па-бальшавіцку, ударна.

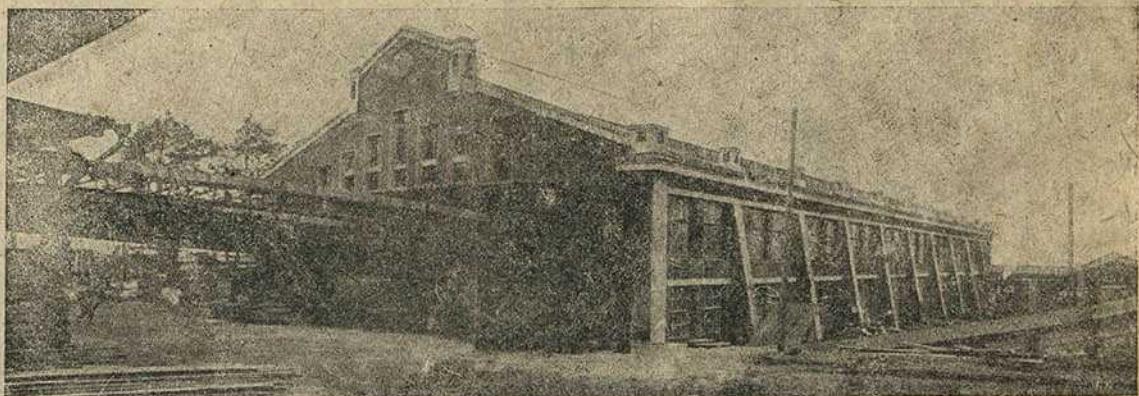
М. Хавін

Завод „Чырвона мэталіст“ у Віцебску.

Чулочна-трыкатаражны комбінат, які будуецца ў Віцебску.

Буйнейшы ў СССР лескомбінат у Бабруйску.

ЗОК
1844

Пролетары ўсіх краёў, ялучайтесь!

ЦЕНТР РОССИИ И БЛГР

НЧЕ № 15

БЕЛАРУСКАЯ РАБОТНИЦА І СЯЛЯНІНН

№ 1 студзень 1931

Пад Ленінскім съцягам—да новых перамог

Мы сустракаем 3-ці ражаючы год пяцігодкі, калі краіна Саветаў ужо ўступіла ў паласу сацыялізму.

Вынікі першых двух год пяцігодкі съведчаць аб вялічэных дасягненнях ва ўсіх галінах нашага будаўніцтва. Партыя і рабочая кляса дабіліся гэтых посьпехаў таму, што сем год, пройдзеныя бяз Леніна, партыя вяўхільна выконвала Ленінскія заветы.

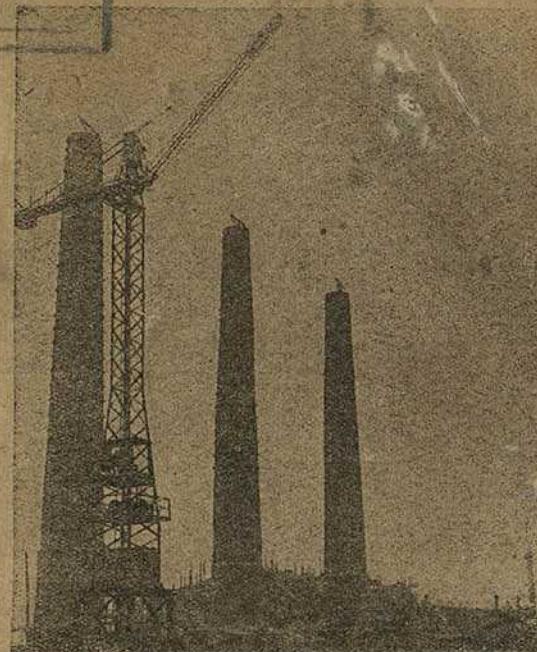
Цьвёрда праводзячы заветы Леніна аб саюзе рабочае клясы з сялянствам, партыя дабілася значных посьпехаў у індустрыялізацыі краіны і калектывізацыі сельскай гаспадаркі і перайшла ў разгорнулася сацыялістычнае наступленне на капиталістычныя элементы па ўсюму фронту. Краіна Саветаў перажывае вялічэныя творчы ўздым. Справу сацыялістычнай будоўлы рухаюць мильёны.

Ленін гаварыў: „Камуністычнай грамады нельга пабудаваць, калі не адрадзіць прымесловасці і земляробства, пры чым адрадзіць іх не па старому. Ви ведаеце, што толькі калі адбудзеца электрафікацыя ўсёй краіны, усіх галін прымесловасці і земляробства, калі вы гэту задачу асвоіце, толькі тады вы для сябе зможаце пабудаваць тую Камуністычную грамаду, якую ні зможа пабудаваць старое пакаленне“.

Гэты завет Леніна партыя пасяліхова выконвала: дзесяткі і сотні моцных электрастачак пабудавана і фактычнае электрафікацыя краіны значна правышае дзесяцігадовы план электрафікацыі (план Годара), які Уладзімер Ільіч назіраваў „другой пра-грамай партыі“.

Ленін нас вучыў: „Самкнудда з сялянскай масай, в радавым працоўным сялянствам і начальнікамі наўпераць кізымерна, бяз канца марудней, чым мы марылі, але затое так, што сапраўды будзе рухацца ўся маса з намі. Тады паскарэнненне гэтага руху, у свой час, наступіць такое, аб якім мы варас і марыцца не можам“.

Гэты перыяд зараз ужо наступіў. Тэмпы сацыялістычнага будаўніцтва першых двух год пяцігодкі значна правышаюць намечаныя па пляну. Мы пасяліхова ажыццяўляем лёзунг „дагнаць і перагнаць“

Трубы хіцейных цехаў на Уральскім машкінбудзе.

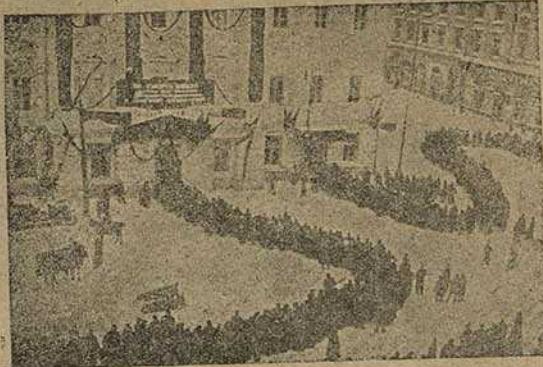
перадаць, у тэхнічных эканамічных адносінах, капіталістычныя краіны. Набудавана 1 пушчана шэраг новых буйных фабрык і заводаў, валовая прадукцыя прымесловасці дасягнула ў гэтым годзе трыццаці з паловай мільярдаў рублёў.

Пасеўная плошча калгасаў вырасла да 40 мільёнаў гектараў, а ў зернавых раёнах палова ўсіх сялянскіх гаспадарак увайшла ў калгасы. Серадняк ражуча ўступіў, пад краініцтвам рабочае кляса і яго партыі, на шлях сацыялізму і дасягнення арганізаваных калгасаў, якія ўзвіжаны ўсё вышэй хвалю прылізу бядніцкіх і серадняцкіх гаспадарак у калгасы.

Няўхільна рухае наша краіна да новых перамог у барацьбе за сацыялізм. Вялікага правадыма Леніна замічала калектыўная энергія і воля Ленінскай Камуністычнай партыі. У барацьбе за выкананыя пяцігодкі ў чатыры гады, за канчатковую перамогу сацыялізму мы і найдалей будзем цвёрда ісці па шляху, паказанаму Леніним.

Мы праводзім сацыялістычнае наступленне пры шалбіным скіпраціўленыем клясавых ворагаў, якія ўсялякі імкніцца авбастыць труднасці, маючыяся на шляху нашага росту. Праамагчы гэтыя труднасці, зламаць скіпраціўленые клясавых ворагаў, мы зможем, толькі паскараючы тэмпы нашага сацыялістычнага будаўніцтва. Падвойдзі энергію рабочай клясы і працоўных мас на выкананыя пяцігодкі—вось задача, якая стаіць перад намі ў трэцім ражаючым годзе пяцігодкі. Каб выкананы гэту задачу, мы павінны ўліць у армію змагароў за сацыялізм новыя атрады байдоў—шырокія масы працоўных жанчын.

Ленін нас вучыў: „Вытворчасць працы—гата ў апошнім ліку самас галоўнае для перамогі

У 1924 г. сотні тысяч людзей стаялі ў Дома Савозаў у Маскве,
дае ляжыла цела У. І. Леніна.

звага грамадзкага ладу". „Капіталізм можа быць
каничковая пераможан тым, што сацыялізм ство-
рыць новую, больш высокую вытворчасць пра-
цы". Шырокім размахам сацспаборніцтва, ударнікі
і ўдарніцы ўзыняюць вытворчасць працы на фа-
брываках, заводах, у саўгасах і калгасах. К ленінскім
дням яшчэ вышын узыніем съдзяг сацспаборніцтва.
Новымі тысячамі ўдарніц забісьвічным базае
выкананіе програмы трэцяга году пад'ігодкі.

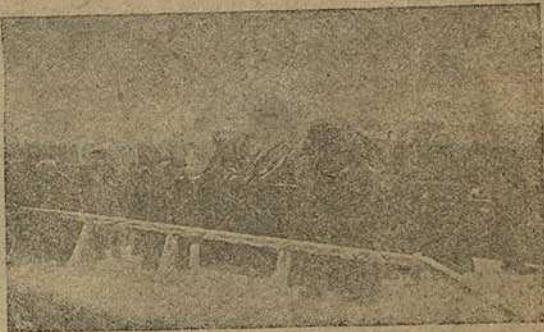
Надыходзячая вясна павінна даць новыя прыліў
бядніцка-серадніцкіх мас у калгасы. Вясновая сіуба
будзе момантам рашучай схваткі з кулацтвам, які
Ліхаманкава змагаецца супроты калгасаў. Гэта па-
вінна ведаць кожная калгасніца, бяднічка і серад-
нічка-актыўістка. Яны павінны актыўна дапамагаць
партыі ў цягнені бяднічак і сераднічак у кал-
гасы, у барацьбе супроты кулака, які імкнецца па-
вярнуць адсталую нішчменную частку сялянск
супроды калгасаў. Ленін гаварыў пра калгасы: „Зна-
чэнне ўсіх прадпрыемстваў такога роду вялізарна
тому, што калі ранейшая бядніцкая, жабрацкая гас-
падарка засталася б на старым, тады ні аб якой
прочнай пабудове сацыялістычнай грамады нельга
было гаварыць". Мы будзем новую сацыялістычную
сельскую гаспадарку строга выконваючы заветы
Леніна аб добраахвотнасці калгаснага руху і таму
передавая частка працоўных жанчын павінна быць
у першых радох застрэльшчыкаў калектывізацыі.

Цьвёрда праводзячы 'Ленінскую нацыяналічную
палітыку, партыя дабілася значных поспехаў у спра-
ве эканамічнага і культурнага ўздыму прыгнечаных
царызмам нацыянальнасцій. Паказыкам гэтага
звяглесці Савецкая Беларусь, якая дасягнула знач-
нага госту народнай гаспадаркі і разъвіцця бела-
рускай пралетарскай культуры і культуры нацмен-
насцій.

Кастрычніцкая рэвалюцыя ў нашай краіне ёсьць
частка сусветнай пралетарскай рэвалюцыі, вось
чаму нечавідзяць капиталісты нашу сацыялістыч-
ную бадзькаўшчыну, вось чаму яны ліхаманкава
рыхтуюцца да новай бойкі супроты Савецкага Са-
юзу, каб перашкодзіць нам выкананць пад'ігодку.
Пралетарыят, мільёны масы працоўных, у адказ
шкоднікам і інтэрвентам, яшчэ больш умацоўваюць
абароназдольнасць СССР, узмацняюць сваю энэргію
у справе выканання пад'ігодкі, ільснай згур-
тоўкі ўсіх сваёх рады вакол Ленінскай партыі.

Партыя вядзе пралетарыят наўперац, перада-
гаючы ўсе цяжкасці, дзяляючы сталёзам алін-
ству яе радоў. Рашучы адбор дзе партыя ўсім ад-
хіднікамі ад ленінскай лініі, прым і „левым“
апартуністам, якія, палахаючыся тэмпам сацыялі-
стычнага будаўніцтва, змагаюцца супроты генераль-
най лініі партыі. Масавы прыліў рабочых і работніц
адварштагаў у партыю ёсьць лепшы паказычок
правільнасці пад'ігодкі партыі.

У ленінскіх дні новая армія ўдарніка і ўдар-
ніц павінна ўліцца ў шэрэгі Ленінскай партыі.
Над сцягамі Леніна партыя паводзіц пралетарыят
да новых перамог.

Пахаваніе У. І. Леніна.

Трэці паверх

Разносяць кроў электрагамы,
Пад вёрт калёс рабе завод.
За Калебэ магутнай сілай
Ударнікаў ідзе паход!

На рыштаваных грае ведэр,
Струны паўзудь да зор уверх.
Мы новы, модны, ужо трэці
Упарты складаем паверх!

Пядзіпаверхавы будынак
Рашылі скласці, будзе гатоў.

Мускул расцеце бесцерапычна
Ужо трынадцать вось гадоў.
Гісторыя складае шыарка
З днёў тыдня, з месяцаў гады,
Нас кліча партыя і мы ўпарты
Будуем гмахі-гарады.

Гісторыя хай буйным шыфтом
Адзнача пераломны год.
Эўропе труклай нас па сцішыць,
Не перакреціць бег ўпэрод.
Наш піянэр—Кастрычнік вырас,

Праклаўшы шлях да ўзорных
днёў.
Падлічым, што юнак наш вынес
За шэрэг пройдзеных гадоў.

Гучыць сары з малатком на
ўсходзе,
Берлінскі металіст гразіць—
Цярпець даволі, будзе, годзе,
Съвет надзяяліўши, гадам жыць!

В. Жураўлёва.

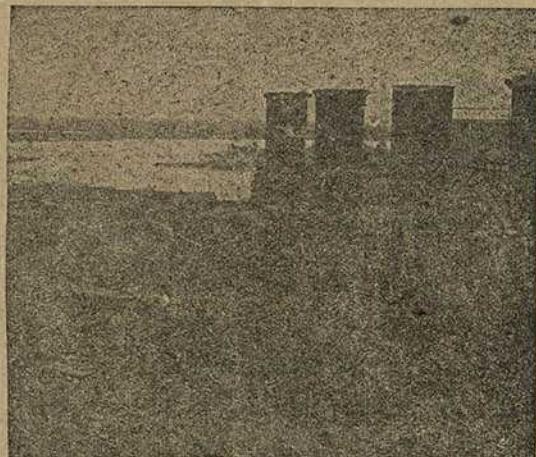
Намунізм—гэта Савецкая ўлада “плюс электрыфікацыя” (ленин)

Карта электрыфікацыі СССР.

Агульны выгляд ірпінськай „Днепрабуд”.

Шатурская гідра-электрастанцыя імя Леніна.

Ачнаўская электрычная станцыя ў БССР.

Ташкенцкая гідра-электрастанцыя.

Работніцы у партыю Леніна

Наш Савецкі Саюз у сучасны момант знаходзіцца ў стадыі нябывалага бурнага росту будаўніцтва сацыялізму. На нашых вачох вырастоць усё новыя і фабрыкі, і заводы. Нябачна шпарка ідеі перабудова і сельскай гаспадаркі на аснове саўгаснага і калгаснага будаўніцтва. Гэтыя посыпехі сацыялістычнага будаўніцтва выклікаюць новую хвалю энергіі і волі рабочай класы і працоўнага сялянства на выкананыне пядзігодкі ў чатыры гады.

Праletарыят пад кіраўніцтвам камуністичнай партыі ідеі па шляху сацыялістычнай перабудовы ўсёй народнай гаспадаркі, не застанаўіваша ні перад якімі цяжкасцямі, а стварасі ўсё новыя і новыя мэтады камуністичнай арганізацыі працы (содзепарторніцтва, ударніцтва, вытворчыя камуны, вытворчыя манэўры, сустрэчны прамфінплан), каб хутчэй перамагіць усе цяжкасці і яшчэ больш шпаркімі тэмпамі прасоўваша наперад.

Гэты ўядым сацспаборніцтва і актыўнасці праletарыяту і працоўнага сялянства захапіў і шырокія масы работніц і працоўных жанчын. Гэта сказалася у вілазарнейшым росце жаночай працы ў прамысловасці, актыўным удзеле работніц у барацьбе за выкананыне пядзігодкі ў чатыры гады, за выкананыне і перавыкананыне прамфінплану, у сацспаборніцтве і ўдарніцтве. Гэта сказалася ў росце актыву работніц і працоўных сялянок.

У іспароўнай сувязі з ростам палітычнай актыўнасці рабочай класы і працоўнага сялянства, ідеі рост Камуністичнай партыі. За апошнія два гады КП(б)Б узрасла прыблізна на тысячу чалавек (па ія поўным даным), у тым ліку маеца 1528 жанчын.

Тав. Дунэр, работніца фабрыкі „Камунарка”, якая ўступіла ў партыю.

Тав. Прэмек, работніца Менскай цукернай фабрыкі „Камунарка”, уступіла ў партыю.

Усё гэта яскрава сьведчыць аб неабмежаваным палітычным давері рабочае класы і працоўнага сялянства да кіраўніцтва Камуністичнай партыі. Характэрна тое, што масавыя прыліў рабочых і работніц у партыю заўсёды саўпадае з момантамі асаблівых цяжкасцей і ўздыму ў жыцці нашай партыі.

У час Кастрычніцкай рэвалюцыі, калі партыя пад непасрэдным кіраўніцтвам таварыша Леніна вяла барацьбу за дыктатуру праletарыята, рабочая класа дала партыі сваю лепшую частку для вырашэння задач захвата ўлады. Масавым прылівам у партыю ў 1919 годзе рабочая класа ўмадоўвала сваю партыю для перамогі ў грамадзянскай вайне. У 1924 годзе, у час вялічайшай страты партыі і ўсёй рабочай класы, у час съмерці Леніна—праletарыят узманиціў сілы партыі масавым уступленнем у яе рады лепшых рабочых і работніц ад варштату. У ленінскі залік у партыю ўступіла больш двухсот тысяч рабочых і работніц.

Рабочая класа пад кіраўніцтвам партыі вядзе актыўную барацьбу са ўсялякімі адхіленнямі ад генэральнаў лінii партыі,— з правым і „левым“ апартунізмам, і вылазкамі права-лявацкага блёку. Пад знакам барацьбы за генэральную лінію партыі працягваеца масавы прыліў у ленінскую партыю лепшых ударнікаў і ўдарніц цэлымі групамі, нават цэлымі цехамі.

Але ў сучасны момант, калі партыя перайшла ў разгорнутае сацыялістычнае наступленыне па ўсіму фронту, калі яна вядзе ажэстачоную барацьбу за выкананыне пядзігодкі ў чатыры гады, за заканчыванне ў асноўным калектывізацыі да канца пядзігодкі і, на гэтай аснове, ліквідацый кулацтва як класы, нам патрэбны больш шпаркія тэмпы росту партыі за лік рабочых і работніц. Мы маесм недастатковыя тэмп росту партыі па БССР наогул і зусім слабыя тэмп роста ў партыі работніц, батрачак, саўгасніц, калгасніц і бяднячак.

Усяго жанчын у КП(б)Б на 1/Х-30 году—12,7 процэнтаў, гэта ў той час, калі ў прамысловасці БССР

мы маем прыблізна да 40 процентаў работніц да усяго ліку рабочых. Слабы рост работніц у партыі асабліва наглядаца на асобных прадпрыемствах, дзе жаночая праца зьяўлінца пераважней, альбо значней. Напрыклад, фабрыка „Дэвіна“ (Віцебск) усяго рабочых—2159, з іх—1640 работніц, партыўцаў—189 чалавек, а партыек—94 чалавекі. Фабрыка „Дняпро“ (Рэчыца), усяго рабочых—2555 чалавек, з іх—1338 работніц, камуністак—340 чалавек, камуністак усяго—98 чалавек. Швейная фабрыка „Кастрычнік“ (Менск) усяго рабочых—1941 чалавек; з іх—1064 работніц, усяго камуністак—238 чалавек, камуністак—105 чалавек. Дубровенская мануфактура усяго рабочых—1136 чалавек, з іх—706 работніц, партыўцаў—81 чалавек, партыяк—40 чалавек. Чырвоная Бярэзіна—рабочых—2573 чалавек, з іх работніц—1589, партыўцаў—273 чалавек, партыек—69 чалавек.

Гэтая лічбы павінны прымусіць кожную партарганизацыю, кожную актыўістку, кожную работніцу сур'ёзна прызадумца над пытаннем павялічэння тэмпаў росту работніц у партыі. На гэтым вучастку мы маем недапушчальны разрыв паміж ростам актыўнасці работніц і працоўных сляняк, іх удзелу ў садзялбонстве, і ростам работніц у партыі. Гэта гаворыць аб tym, што да гэтага часу партыйныя, прафасціянальныя, савецкія, каапэратыўныя і іншыя грамадзкія-палітычныя арганізацыі не паставілі работу з актывам работніц і працоўных сляняк на належную вышыню, што партыйныя арганізацыі не видзялі дастатковай работы па ўцягненні лепіх ударніц у Ленінскую партыю. Гэты праблема на нашай работе трэба неакладна ліквідаваць.

Мы маем вілазіны рэзвіць актывам работніц для роста партыі. Гэта ў першу чаргу—армія-ударніц і дэлегатак, прафсаюзы, савецкія каапэратыўныя актыўы, які складае сотні і тысячи работніц, батрачак, калгасніц і бяднічак, маючых ужо навыкі практычнай, грамадзкай працы і актыўна ўдзельнічаючых ва ўсім нашым будаўніцтве. Уся работа з дэлегаткамі і з актывам павінна садзейнічаць падрыхтоўцы новых пластоў работніц для ўступлення ў партыю.

Агрэгат на Менскай швейной фабрыцы „Кастрычнік“.

Наша партыя ва ўсе рашаючыя першяды сваёй барацьбы за сацыялізм чэрпала новыя сілы ў разэрвах, маючыся ў рабочай клясе і зараз, у рашаючыя першыя сацыялістычнага будаўніцтва і абавязаннія клясавай барацьбы, работніцы ія могуць застасцца ў боку ад непасрэднага актыўнага ўдзелу ў амаль усіх генэральнаі лініі партыі, якая вядзе да хутчэйшай пабудовы сацыялізму ў нашай краіне.

Работніцы, калгасніцы, батрачкі, сераднячкі і бяднічкі павінны цясней згуртавацца вакол Камуністычнай партыі, каб хутчэй перамагчы цяжкасці нашага росту і ўтварыць сацыялізм у нашай краіне.

Сёмы год пасля смерці Леніна павінен быць адзначаны масавым уступлением работніц у Ленінскія шэрагі. Усё, што ёсьць лепшага сярод работніц, батрачак, калгасніц і бяднічак—у партыю Леніна!

Л. Лібінсон.

Канфэрэнцыя ўдарніц-калгасніц Барысаўшчыны

Яшчэ з 12 гадзін пачалі зборы дэлегаткі 2-й Барысаўскай раённай канфэрэнцыі калгасніц. Большая сіветская заля—у гэтым горадзе пабудавана для рабочых фабрыкі „Чырвоная Бярэзіна“ клуба хэмікаў,—бітком набита чырвонімі, вясёлымі тварамі калгасніц.

У заўгі стаіць звонкі гул—дэлегаткі агаварваюць працу сваіх калгасаў. Прышла апошняя дэлегація Пегнаўскага сельсавету. Канфэрэнцыя пачынаецца. У заўгі ў адну хэлішу ўсе змоўкі. Уся увага ўступлена прамове, аб сучасным становішчы Савецкага Саюзу, аб падрыхтоўцы міжнародных драпежнікаў да нападу на Савецкі Саюз, аб дэйнасці контррэвалюцыйных сіл у СССР. Уся увага дакладу аў перавыбарах Саветаў. Канфэрэнцыя пра-

йшла з нябывалым уздымам, у спрэчках выступілі 26 дэлегатак-калгасніц.

Усе выступаючыя калгасніцы гарэлі жаданнем хутчэй уцягнуць у калгасы аднаўленчыя бяднічкі-сераднячкі гаспадаркі. Выступаючыя крыбі паасобныя сельсаветы за slabую працу па арганізацыі вайскова-выхаваўчай працы. Асабліва падкрэслівалі недапусцімае зьяўлішча, што некаторыя сельсаветы і праўленні калгасаў яшчэ пават і на думалі пра састаўленне і давядзенне да кожнага калгасніка плянаў працы калгасаў.

Да гэтага часу некаторыя калгасы не займаюцца падрыхтоўкай інвентару да вясновай слúбы („Бальшавік“, „Маяк Сацыялізму“ імя „Чэрвякова“ і іншыя).

Бурнімі волескімі сустрава канфэрэнцыя заяўві 26 калгасніц—лепшых ўдарніц—аб прыёме іх у Ленінскую Камуністычную Партыю.

Сабрана 112 рублёў на пабудову дырыжабля „Наш адказ інтэрвентам“. Арганізаваны а калгасніц-дэлегатак брыгады для правядзення падпіскі на дырыжабль сярод усіх калгаснікаў і сляня. Брыгады паасобных калгасаў зачлючылі паміж сабой сацлагаворы на лепшое правядзенне падпіскі.

Канфэрэнцыя паслала прымітальну тэлеграму ЦК КПБ і Сесію ЦВК БССР. Абраці 5 дэлегатак прымітальну Сесію ЦВК БССР.

Кавалёў.

Барысаў.

Выканаем заветы Ленина па калектывізацый

Пастановы XVI Зыезду партыі аб скайчэнні ў асноўным калектывізаціі сельскай гаспадаркі да канца 5-годкі зьяўляюцца сапраўдным правядзеннем Ленінскага каапэрадыўнага пляну. Рабочая кляса, у саюзе з асноўнымі масамі сляніства, пад кіраўніцтвам Камуністычнага партыі дабілася вялізных поспехаў па ажыццяўленню гэтата Ленінскага пляну. Зараз калектывізавана па Савецкаму Саюзу каля 25 процентаў бядняцка-серадняцкіх двароў, а ў асноўных зернавых раёнах 50 процентаў і па Беларусі — 15 процентаў бядняцка-серадняцкіх двароў.

Гэтыя лічбы зьяўляюцца яскравымі паказчыкамі, якія сьведчаць аб вялізным узроўніце калгаснага прыліву, які мы маём у выніку замацавання калгаснай гаспадаркі і прыкладнага паказу пераважнасці калектывай працы над адзінасобнай бядняцкай серадняцкай гаспадаркай.

Ціпер перад намі паўстае задача далейшага разгортання калгаснага руху, а тым, каб вясной гэтага году удзігнуць у калгасы новыя масы бядняцка-серадняцкіх гаспадараў.

Бальшавіцкую праграму слябы 1931 году магчыма выкананьць толькі пры ўмове мабілізацыі мас батрацтва, калгаснікі, беднякоў і сераднякоў на выкананні стаячых перад намі задач. Пасльпіховае правядзенне гэтых задач, у значайнай ступені залежыць ад мабілізацыі батрачак, калгасніц, бяднячак і сераднячак, для змагання за новыя калгасныя прыліў і выкананні пляну вясновай слубы.

У шэрагу месц мы меслі выпадкі, калі жанчыны слянікі выступаюць супроты калектывізацыі, калі кулацтва ў сваёй шалёнай барацьбе супроты калгаснага руху скарыстоўвае найблізш адсталую частку бяднячак і сераднячак для зрыву арганізацыі калгасаў. Гэтае становішча зьяўляецца вынікам слабасці правадзімай працы сярод жанчын, недафенцыі гэтага важнага вучастку мясцовымі партыйнымі і грамадзкімі арганізацыямі. Патрэбна рашуча ўзмадніць працу сярод жанчын-бяднячак і сераднячак, прыцігнуць бяднячак да ўделу ў групах і сходах беднатаў, згуртоўваючы іх актыўнасць ва-

кол правядзенія генэральныя лініі партыі па сацыялістычнай перабудове сельскай гаспадаркі і ліквідацыі кулацтва, як клясы, на аснове судэльнай калектывізацыі. Трэба дабіцца, каб бяднячкі і сераднячкі — адзінасобніцы азумеюць, што толькі ў калгаснай гаспадарцы яна стане сапраўдна раушпраўнай, караніным чынам будзе звінчыцца яе ролі ў сацыялістичным будаўніцтве і палепшэніцца бытавыя ўмовы працоўнай слянікі.

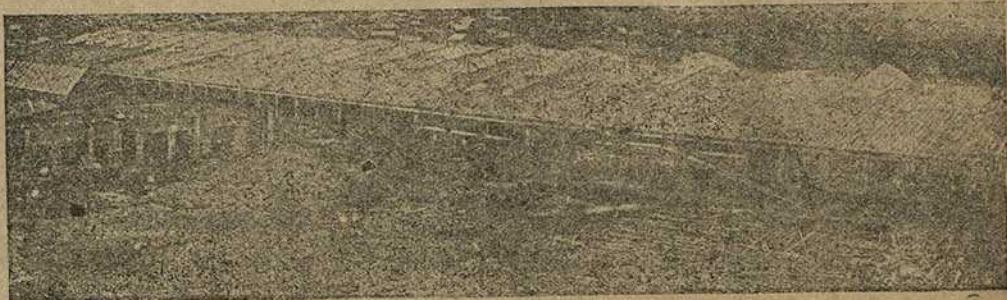
У справе ўцягненія мас бяднячак і сераднячак у работу па павядзенню тэмпаў калектывізацыі і правядзеніи веснавой пасеўнай кампаніі значную ролю павінны адыгрэць актыўісты — калгасніцы, якія зьяўляюцца апорай партыі на вёсцы. Яны павінны дапамагчы ў гэтай справе партічнікам, арганізоўваючы брыгады павярбоўцы адзінасобніц у калгасы, ствараць ініцыятывы групы па арганізацыі новых калгасаў. Трэба ўсамерна замацаваць сувязь калгасніц з слянікамі — адзінасобніцамі, шляхам арганізацыі вечароў "сустэречы" калгасніц з адзінасобніцамі, вечароў запытанняў і адказаў па пытанням калгаснага будаўніцтва і веснавой пасеўнай кампанії, стварэння брыгад адзінасобніц, сумесна з калгасніцамі па правядзенню ачысткі насенін, падрыхтоўкі інвентару, сумеснага агаваравання пляніруемых пасеўнай кампаніі і высоўвання сумесных плянаў з боку жаночых мас па павядзенню пасеўнай плошчы, засену гароднінам, Ільну, каноплі і іншых тэхнічных культур.

Вялікую дапамогу ў гэтай работе павінны аказаць шэфскія рабочыя арганізацыі; работніцы вытворчасці павінны стаць на чале правядзенія і организацыі вясельнай пасеўнай кампаніі на вёсцы, шляхам накіравання брыгад-работніц у вёску, дlia дапамогі па арганізацыі новага прыліву ў калгасы бяднячак і сераднячак і падрыхтоўкі іх да слябы.

Толькі пры актыўным узделе калгасніц, бяднячак і сераднячак у калектывізацыі сельскай гаспадаркі мы замацуем сацыялістычнае будаўніцтва, пасльпіхова ліквідуем кулацтва як клясу, правядзесм другую бальшавіцкую вясну.

Кіроў.

Дэлегаткі, калгасніцы, актыўісты-грамадчыцы, шырока разгарніце працу па выкананню дырэктыў партыі аб далейшай калектывізацый бядняцка-серадняцкіх гаспадараў к вясне гэтага году.

Гомельскі завод сельска-гаспадарчых машын.

Расьце новая армія грамадчыц

З усіх кандою БССР въехаліся члены ЦВК на апошиноу сесію. Сярод іх шмат работніц, батрачак і працоўных сялянок.

Як члены ўраду, яны адчуваюць адказанасць за даручаную ім працу; бязлітасна крытыкавалі юны ўсе недахопы на мэсдэх. Гаварылі гаспад ру Савецкай Беларусі—Сэсіі ЦВК, аб умовах сваёй працы. У часе перапінку некаторыя жанчыны—члены ЦВК—дзяліліся волытамі сваёй працы на падпрыемствах, у калгасах, у сельсаветах,

Работница Речицкага фанернага завodu таварыш Залатухина, член гарсавету, прадце ў сэкцыі па на- лепшанью быту жанчын. Нядай- на тав. Залатухина ліквідавала сваю няпісьменнасць.

— Хайди мне цяжкавата праца вань у гарсавеце, бо яшчэ чытаю па складам, — гавоўцы тавэрны Залатухіна, — але дапамагае клясавае пачуцьцё. На нашым заводзе вядоўце праішлі вытворчыя манэўры, якія ўскалыхнулі ўсіх рабочых, паднялася вытворчасць працы. Да манэўраў мы выпрацоўвалі 22 прэса фанеры ў дзень, а зараз — 26 прэсаў.

Таварыш Шиңәрәрова — наимесінік старшыні яўрәйскага националь-
нага калгасу „Трактар“, Чаускага
району. Яна член выбарчай комиссии
і правде ў сельсавеце па реаліза-
цыи пазыкі і па правядзенiu ўсіх
камандий.

Тав. Яфіменка член праздынуму Асарывацкага сельсавету, Камарынскага раёну, працуе ў падатковай камісії. Яна таксама член праўлеñчыка калгасу „Чырвоны Барацьбіт“.

— Наш карагас,— гаворить тав. Яфіменка,— здаў у гэтым годзе дзяржаве хлеба і бульбы на 130 процентаў, таксама здана сена, гародніна і фруктаў звыш задання. Ураджай быў вельмі добры, Пасып уборкі ў карагас уліося зышчэ 10 чалавек, а ўсяго гаспадарак у нас 150.

— Я Бядючка, — казва таё. Яфіменка, — калі я працавала ў свай підивідуальнай гаспадарцы, мne зусёды хапала хлеба толькі да сънжежа мясцу. Цяпер я маю хлеба і бульбы на целы год, ды пачэ грэчку атрымала. Надауні падала заяву ў партыю, бо ўпэў-

Цікавыя моменти своєї роботи позиває та. Надівайка, іамеські старшіни Зброськага сельса-

Старший комитета юзаемадапомоги
Высочанскаага расын т. Науменка.

вету, Асіпавіцкага району. Тав. Налівайка працує ў податковай камісії сельськвету, звідлеяща членам вибірчай камісії і засядачем народнага суду.

Да сакавіка 1930 году таварыш Налівайка была старшыней сельсавету, але па хваробе яна прымушана была пакінць гэтыю працу. Энергічная камсамолка Налівайка гаворыць аб тых ціжкасцях, якія сустракаліся ў яе працы.

— Калі і засталася ў сельсавеце — кама яна, — мне ў першы час была вельмі цяжка праца ваць. Работа была вельмі драння насталаена. Былы старшыня сельсавету скрыўляў клясавую лінію — ён дапускаў неправільныя разъясенія кулакіў гаспадарак і такім чынам аслабані ў іх ад індывідуальнага аблкладання. Было му двараніну ён дапускаў бясплатна дес на пабудову. Мне тады прышлося жорстка ставіць пытальне, — выўляць усе гэтыя школьнічы ўчынкі, наказаць перад усім ірацыйным сялянствам сапраўдны твар кулакоў, абласці і хіндывідуальна. У былога двараніна мы лес затрималі і наклалі на яго штраф. Уся гэта справа была передана ў суд і камісіі па чистцы савецкага апарату. Былы старшыня сельсавету атрымаў адпазненне.

А вось і тав. Юркевич—член партії. Нядауна яе абраалі старшынёй Убалоцкага сельсавету, Клінаўскага раёну. Дагэтуль яна была членам сельсавету, працавала ў камісіі па палепшэнню быту ханчын. Тав. Юркевич член савету калгасу „імя Дзяржынскага“. Іні організавала там ясліі/ударныя брыгады калгасніц.

— Я яшчэ мала працавала ў

сельсавеце,—гаворыць тав. Юрка-
віч, бо нядаўна абрана. Уся ра-
бота яшчэ наперадзе. Прыеду
пасля Сесіі ЦВК і съвежымі сі-
ламі вазьмуся за туго вялікую
працу, якую даручылі мне абіраль-
нікі.

У саветы абраі леп-
шых грамадчыш

(Лагойскі раён)

Пытавшися аб перавыбарах у саветы аблагаўрвалася на дэлегацкіх сходах па 17 пунктам. Дэлегаткі калгасу «Дзяржынскага» і іншых праводзілі работу па арганізацыі ясель на час выбараў і па ўцягненню жанчын на выбарчыя сходы; былі створаны спады-
льянныя брыгады з дэлегаткамі.

Па 6 сельсаветах было аргані-
завана каля 50 ясльяў на кожным
выбарчым вучастку, што дала
магчымасць сямейным жанчынам
прысутнічаць на сходах. У сярэд-
нім уздел жанчын на перавыбарах
быў ад 65 да 95 процентаў. У
склад сельсаветаў было абрана
27 проц. жанчын, а па Швабскаму
сельсавету да 40 процентаў. На-
меснікам старшыні Швабскага
сельсавета абрана грамадчыца,
якая на працягу 8 год працавала
сібрам сельсавету. У Лагайскіу
абрана намеснікам Старшыні Са-
вету работніца-актыўістка. Вока.

Хатнія гаспадыні,
удзельнічайце ў пера-
выбарах саветаў

На сходзе хатніх гаспадын, жон рабочых і служачых Жактау „Чырвоны Каstryчнік“ і Імені Фрунзе, разам з жонамі рабочых саюза Камунальнікаў стала пытаныне аб перавыбарах Саветаў. Прысутнічала 150 чалавек. Гэта копралі ў моры для такіх двух вялікіх жактаў.

Пры такай слабай яўцы нам
трудна будзе правесці добрых,
аўтарытэтных дэпутатаў у савет.
г. Магілаў. Ф. Немісская.

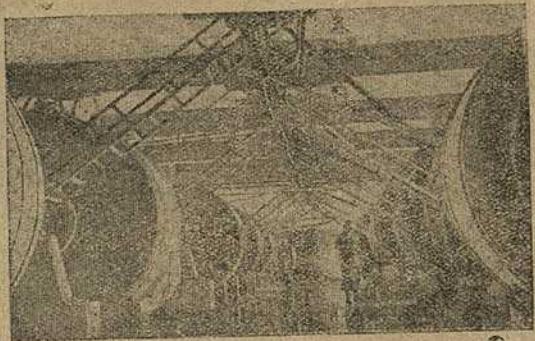
Ф. Немірская.

Абрали жанчыну стар-
шинёй сельсавету

У новы склад Крываносаўскага сельсавета (Стара-Дароскі раён) абразі 7 жанчын. Старшынёй сельсавета збралі камсамолку Харытона Алеся. **В. Пархомовіч.**

Сацспаборніцтвам і ўдарніцтвам забясьпечым выкананье пляну З-га рошаючага году пяцігодкі.

Сацыялізм пя толькі не пагашае спаборніцтва, а напротік, упіршыню стварае магчымасць прымусіца яго сапрауды широка, сапрауды ў насавіх разъёмеры, упіянуць сапрауды большасць працоўных на арину такой работы да яны могуць празніці сібе, разгарнуць свае здольнасці, выйдзіць свае таланты, якіх у народзе испачатала кропіца і якіх капіталізм мяў, давіў, душы тысячамі і мільёнамі. Наша задача зараз,—кахі сацыялістычны урад,—арганізація спаборніцтва".
(Ленін).

Новы фарбовачны цех Асташкаўскага скурзаводу.

XVI Эзэзд Усे�КП(б) з усёй рашучасцю падкрэсліў, што „рашаочым асноўным звязном у падпшаныні і ажыўленні ўсёй работы прафсаюзаў і ўдзягненіі широкіх рабочых мас і кіраўніцтва вытворчасцю—з'яўляецца сацспаборніцтва і яго дзецишча—ударніцтва, як вялізарнейшы рух пралетар'яту”.

Яшчэ ў 1919 годзе, калі краіна, акружана бандытамі і інтэрвентамі, задыхалася ад разрухі, калі рабочыя, замораныя голадам, па сваіх ініцыятыве пачалі організоўваць камуністычныя суботнікі, каб дадыць лішнюю сотню пудоў вугля, топліва і інш., тав. Ленін называў суботнікі „вялікім пачынам” гераіму рабочых.

Масавое разъінцыё сацспаборніцтва адносіцца да канца 1928 г. па ініцыятыве Ленінскага камсамолу, які аказаўся застрэльшчыкам у справе реалізацыі запаветаў Ільліча—па разгортванню сацспаборніцтва.

Нябачны ўздым энтузіязму і актыўнасці рабочых мас і далейшы прыток ударніцтва выкліканы адозоваю ЦК Усे�КП(б) ад 3 верасня 1930 г.

Сацспаборніцтва і ўдарніцтва ахоплівае ўсё больш широкія масы. Вытворчы энтузіязм рабочае клясы стварыў новыя вышэйшыя формы сацспаборніцтва і ўдарніцтва, як скразныя брыгады, грамадскія бускі, супрацьныя прамфіліян, вытворчыя манэўры. Лёзунг перадавых рабочых „пяцігодка у чатыры гады” стаў практичнай гаспадарчай задачай ажыццяўляемай ўсёй рабочай класай у сваёй штодзенай работе. У выніку, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, рабочая кляса СССР, у прыватнасці БССР, дасягнула вялізарнейшых посьпехаў у разъінцыі народнае гаспадаркі за другі год пяцігодкі. Валавая працдукцыя рэспубліканскай прамысловасці за 1929/30 г. вырасла ў паразнанні з мінулым годам на 68 прац., рост вытворчасці працы на 23,6 прац., звышнанне сабекошту—на 9,1 прац. 30 буйнейшых прадпрыем-

стваў Беларусі закончылі другі год пяцігодкі з праўышэннем сваёй праграмы. Навейшыя формы ўдарніцтва—супрацьныя прамфіліян, вытворчыя манэўры, грамадскія бускі—паказалі самыя яркія прыклады гэражму рабочых, накірованага на мобілізацыю скрытых нябачных магчымасцяў у нашым гаспадарчым арганізмі. На заводзе „Камунар” супрацьныя прамфіліян 3-га году пяцігодкі высунуў павялічэныя прадукцыі на 33 прац., дадаткова да пляну, намечаному гаспадарчымі організацыямі, на Гомельскай швейнай фабрыцы на 9 прац., больш пляну намечанага гаспадарчымі органамі, звыжнаве сабекошту на 8,32 прац., рост вытворчасці працы на 47,2 прац. супраць намечаных гаспадарчымі органамі—35 прац. На Гомельскім заводзе „Пролетары” пасля арганізацыі скразной брыгады выпуск растворомаштак дайшоў у апошнія месяцы на 100 шт. замест 35—37 у м-у да арганізацыі скразной брыгады. Равей патрабавалася на выпуск растворамаштакі 73—74 рабочых дні, а зараз толькі 22—23 рабочых дні. Гомельскія друкары, якія з'яўляюцца ініціаторамі вытворчых манэўраў паказалі, што пры правільнай арганізацыі і сапраудным давядзеніі вытворчага задання да кожнага рабочага можна дасягнуць не толькі выканання, але і перавыканання, нават і супрацьнага прамфіліяна. Гэта доказалі і большасць прадпрыемстваў, які падхапілі пачын Гомельскіх друкароў і ўмела ім карысталіся (Камунар”, „Беларуска” і інш.).

Поспехі сацыялістычнай індустрыі забясьпечылі караны пералом у бок сацыялістычнай разъвіціця сельскае гаспадаркі, выклікаўшы нябачны размах колектывізацыі і ліквідацыі кулацтва як клясы на базе сучэльнай колектывізацыі.

На падставе гэтых посьпехаў дасягнута далейшая падпшаныне матэрыяльна-бытавога і культурнага становішча рабочае клясы і ў асноўным ліквідавана бесправаце.

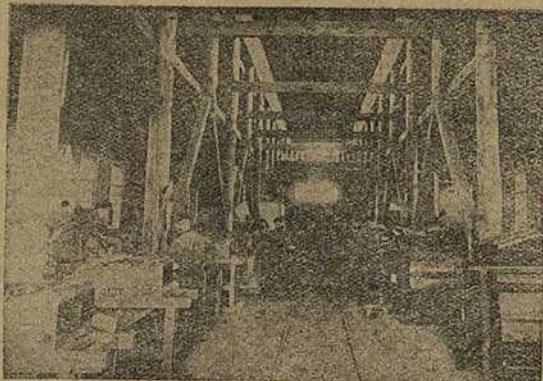
Гэтыя вялізарнейшыя посьпехі ва ўмовах австро-швейцарскай барацьбы, барацьбы з шадкім супрацьлівеннем клясавага ворагу, шкоднікаў, кулацтва і г. д. сведчыць аб правільнасці палітыкі партыі, яе бязылітаскай барацьбе з усімі ўхламі, як галоўнай небісъпекай на даным этапе, супроць „лявацкіх” загібаў, бяспрынцыпнага двурушніцкага права-лявацкага блёку і прымірэнцтва да іх.

Побач з вялізарнейшымі дасягненнямі мы яшчэ маєм рад недахолаў у разгортванні сацспаборніцтва. Па 19 падпрыемствах з агульнай колькасцю рабочых у 21704 чалавек—ударніцтвам ахоплены толькі 12815 чал., гэта значыць 59 прац. Наглядаецца недастатковасць ўдзягненіе на некаторых прадпрыемствах жанчын у сац.-спаборніцтва, напрыклад, у з'ёмальных цеху серніковай ф-кі „Вэзуў”, якая налічвае каля 700 работніц—колькасць ударніц складае—159. Усяго на „Вэзуў” на паперы лічыцца

811 ударнікаў (амаль палова рабочых прадпрыемстваў) у той-же час праграма за 1929 г. выканана толькі на 94,6 прац. Замест выніжэння сабекошту на 12 прац, маецца павядлічэнне на 1 прац. Слаба прадпрыяўная дысцыпліна. Маюцца значныя прагулы, маюць месца нявыхады на работу ў сувязі з рэлігійнымі сьвятамі, ударная брыгада ў з'ёмальным цеху на чале з кіраўніком брыгады. Рабочых працаваю за год усяго 75, а яшчэ больш марудны тэмп іх выканання—42. За верасень місяц пасяль адозвы ЦК УССКП(б) паступіла усяго 12 працаваю, якія да гэтага часу яшчэ не реалізаваны. За ўдарны квартал становішча не палепшылася, парывы яшчэ павядліліся (за 20 дзён сънечнія праграма выканана толькі на 84 прац.). Па акумуляванай фабрыцы ў Віцебску плян выкананы на 123 прац., але дэякуючы тады, што рабочай сілі замест 800 па пляну, аказаўся звыш 1350.

Усё гэта даказвае, што побач з вядомі посьпехамі маюцца яшчэ выпадкі скажэння. Німа па раду прадпрыемстваў вучоту ўдарніцтва. У сувязі з адсутнасцю на некаторых прадпрыемствах дастатковага кіраўніцтва—ударнік ия ведае, што фактычна ён павінен рабіць і работу праходзіць самацкам. Маюцца выпадкі незразуменняў з боку завадзкіх арганізацый значэння сутнасці адзвінчальніцтва. На многіх прадпрыемствах адсутнічае вучот эканамічнага эфекту па праведзеных у жыцьцё рацыяналізтарскіх мерапрыемствах, звязанных з працаваннем рабочых. Система прэміравання заахвочвання рабочай ініцыятывы па раду прадпрыемстваў пастаўлена наўмела. Адным з буйнейшых недахопаў у правядзеніі сацспаборніцтва працягвае заставацца недастатковая барацьба за палепшэнне якасці прадукцыі. Пытанніе палепшэння якасці не прыцягнула яшчэ дастатковай увагі гаспадарчых і саюзных органаў і не атрымала свайго вырашэння ў ходзе сацыялістычнага спаборніцтва.

Задача З-га рашаючага году пяцігодкі патрабуе з усіх катэгорычнасцю ад партыйных, прафесіональных і гаспадарчых арганізацый замацавання кіраўніцтва сацспаборніцтвам і ўдарніцтвам на прадпрыемствах, далейшася ўцягненне ў яго рабочых мас, мабілізацыі усіх рабочай грамадзкасці вакол задачі выканання бальшавіцкім тэмпамі прамфіліяну 1931 г. З першага ж дню павінна быць забясьпечана выкананне задання кожным паасобку рабочым, для чаго неабходна на спрэве давесці заданніе прамфіліяну да кожнага асобнага варштату

Завод „Рухавік Революцыі“ ў Гомелі.

і рабочага. Кожны ўдарнік павінен сябе ўявіць і запомніць, колькі ён сам павінен выпрацаваць, каб выкананы сустрэчны прамфіліян прадпрыемства, выкананые кантрольных лічбаў па вытворчасці працы і зарплаты, па выніжэнню сабекошту, з тым, каб забясьпечыць выкананне праграмы прадпрыемства, на якім ён працуе, і выкананне кантрольных лічбаў па прамысловасці ў цэлым.

Неабходны рапчуны перадом у напрамку падешынні якасці выніскамі прадукцыі. Вакол гэтага павінна быць мабілізавана ўсі рабочая грамадзкасць. Асаблівая ўвага павінна быць улучана далейшым рацыяналізтарскім мерапрыемствам на прадпрыемствах, правільным пастаўоўцы справы рабочага вынаходзтва, усімернаму яго развіццю, на штодзенні прыток новых рабочых працаваю і на свячасцівасці іх разгляд і реалізацыю. У работе павінна вайміць вілікое месца пытанніе правільнага скарыстаўніцтва рабочае сілы і прывядзенне колькасці ў адпаведнасць з саўраўнімі патребнасцямі, не данускаючы лішкай.

Для выканання задач З-га году пяцігодкі патрабуеца далейшася развіццё сацспаборніцтва і ўдарніцтва, развіццё новых вышэйшых яго форм, памятуючы, што З-і год пяцігодкі мае рашаючае значэнне для выканання пяцігодкі ў чатыры гады і ў суднаведнасці з гэтым ставіць перад народнай гаспадаркай Савецкага Саюзу рад складанейшых і адказнейшых гаспадарча-палітычных задач, якія могуць быць выкананы толькі пры самай актыўнай і прытым безадкладнай мабілізацыі ўсіх сіл рабочае клясы, партыйных арганізацый, прафсаюзаў, камсамолу і гаспадарчых органаў.

Ленінскія дні павінны дадзі новы бурны прыток ўдарнікаў, причым заводскія арганізацыі павінны паставіць сябе задачай—забясьпечыць найбольшое ўцягненне у сац. спаборніцтва і ўдарніцтва работніц, удзельная вага якіх у прамысловасці ў сучасны момант складае 37—38 проц. Забясьпечыць найбольш актыўны ўдзел іх ва ўсім гаспадарчым жыцці. Кожны рабочы і кожная работніца павінны сабе ўявіць, што лепшым алгамам інтэрвентам, шкоднікам з'яўляецца беззагварочнае выкананне прамфіліяну па ўсіх яго паказчыках, паспяховая выкананне задач З-га году пяцігодкі.

Ремонт сельска-гаспадарчага інвентару ў „Камунары“

„Камунарка“ ў першых радох змагароў за пяцігодку ў чатыры гады

„Найбяльшая творчасць, мас—вось асноўны фактар новай грамадзянскасці!“

(Ленін)

Цукерная фабрыка „Камунарка“ пасяняхова закончыла ўдарны квартал. Вытворчас заданье выканана на 108,5 процентаў. Сабекошт прадукцыі звыжан за два месяцы—кастрык-лістанад на 105 процентаў. Значна падышлася якасць прадукцыі. Сустрэчным прамфіплянам рабочая і работніцы „Камунаркі“ падвыслі заданне на 10 процентаў больш, чымна па плану адміністрацыі.

За час ударнага кварталу на фабрыку ўлілася новая рабочая сіла—100 работніц; на кваліфікаваную працу вылучана за гэты час 80 работніц, у тым ліку майстрамі 22 чалавекі.

Шырокая на фабрыцы разгорнула сацыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва. З 600 работніц, якія працују на фабрыцы, 550 удалигнуты ў ударны брыгады. Штогомесячна на фабрыцы праводазяцца канфэрэнцыі ўдарнікаў, якія падводзяць вынікі месячнай працы. У гэтых канфэрэнцыях актыўна ўдзельнічаюць усе работніцы.

Аб вялікім творчым узлыме работніц яскрава гавораць факты. За ўдарны квартал у партыю ўступіла 18 лепшых работніц ўдарніц з вялікім вытворчым стажам ад 20 год і больш.

За добрасе выкананне прамфіпляну фабрыка нядайна прэміра-

І лазіроўшчыца ф-кі „Камунарка“
тав. Альман, якая ўступіла ў партыю.

вана Фрунзейскім Райкомам КП(б)Б, ВСНГБ і ЦСПСБ на 750 рубліў, якія вызначаны на абсталіванне дацічных ясьляў.

Рост энтузіазму работніц, добрасе вытворчес выхаванне іх адчувашца на кожным кроку. Работніцы ўносяць свае прапановы, якія даюць эканомію матар'ялу і вельмі карысны для прадпрыемства.

Так, старая работніца т. Кімік унесла прапанову, каб скарыстаць

Вытворчая камуна веертачнага цеху фабрыкі „Камунарка“.

маленькія кавалкі цыны (чым звергваюць цукеркі), склейваць іх і гэта ўжывана для завёрткі шакаладу. Прапанова тав. Кімік дала прадпрыемству эканомію ў 500 рубліў. За гэта тав. Кімік была прэміравана.

Побач з вялікім поспехамі маюцца яшчэ паасобныя недахопы. У сувязі з прылівам новых работніц, якія яшчэ ніколі не працаюць на дзяржаўнай фабрыцы, быў выпадкі нядобрасумленых адносін з боку паасобных работніц да вытворчасці. Былі моманты пакражы гатовай прадукцыі.

Фабрычны арганізацый належным чынам реагавалі на гэтае звязішча, організавалі грамадзянскі суды. Адну работніцу звінілі з працы, астатнія атрымалі прыклад як трэба адносіцца да дзяржаўнай маёмацьці і пасля гэтага інакш началі адносіцца да працы і матар'ялу.

Кожны дзень фабрыцы пагражае небяспека застасця без сыварыны, а ў той-же час на Гомельскай цукернай фабрыцы гэткай сыварыны маецца вялікая колькасць—запас на год.

Кіраўнікі гэтай фабрыкі ўкрываюць запасы, якія хоць бы падзяліліся сыварынай з фабрыкай „Камунарка“, каб вывесці яе з дзялікага становішча. Белхарчтрест піякіх канкрэтных заходаў на прымае, каб забясьпечыць „Камунарку“ сыварынай.

На трэці год пяцігодкі рабочы і работніцы „Камунаркі“ дали свой сустрэчны па выпуску прадукцыі і вытворчасці працы на 10 процентаў вышэй, чымся за давалі адміністрацыі.

Цяпер усе рыхтуюцца да перахолу на новую механизаваную фабрыку. Будзе прынята яшчэ 1000 рабочых, з якіх 75 процентаў павінны быць жанчыны. Ужо вядзешца папярэдняя праца—пры фабрыцы адкрыты курсы для падрыхтоўкі новых рабочых да працы ў вытворчасці.

А. Зорнай.

Менск.

Іл. Барашка

„Ван і маленькая Лі—урмак в вілцай апоесьці. Я смы вілцай парты”, яку вутрь рыхте да друку. Галоўная задача апоесьці—наказаць чытчу тым перамогі і паражаны, якія мае кітайская камуністичная партыя ў сваім геральчным змаганні за Савецкі Кітай. У ўрыўку „Ван і маленькая Лі” аўтар наказае блесправнае становішча братства і славіскай бедноты, усем гутнисців кітайскіх памешчыкоў, наказае відаскі, у выніку якіх кітайскіе працоўнае сляжніцы шукати выйсьці ў тым вілцай партызанскім руху, якім сельня палаанс ўесь Кітай.

Вану прышлося з перших дзён сваей работы на рысавых плянтаціях замляўласыніка ў ЧАО-СІ заступніца за маленькую Лі.

Маленькая Лі—дачка арандатора Чана, прададзеная ім свайму гаспадару, худзенькая, хваравітая дзяўчынка, павінна была штодня уставаць ранінм раніном да ўсходу сонца і варыць рыс для рабочых. І нек аднойчы, гарачым летнім днём, калі рабочыя, а разам з імі і Ван прышоў на полуднені, у двор гаспадара, ён убачыў жудасне ўдовічы: Лі ляжала насярод двара і голасна плацала. Нед ёй стаяла ахмістрыня і ўесь час нагамі таптала маленькую Лі. Лі корчылася, вырывалася, паўдала, і тады азвярэлая ахмістрыны рукамі цаплялася ў Ліевы косы і бязвітасна рвала их...

Ніхто з рабочых не заступіўся за Лі. Усе баўліся сстраціць кусок праснака і рысавай калатуши. Толькі Ван не сцярпей. Ен падышоў да ахмістрыні і голасна, так, каб чулі ўсе рабочыя, сказаў:

— Пані, паків біць Лі!

Але ахмістрыня не паслухала Вана і яшчэ з больш зверстствам ускочыла на хрусткае, худос цельца грынцацілетнія Лі і начала таптаць.

Тады Ван з усёй сілай штурхануў ахмістрыню, і нахіліўся над няпрытомнай худзенкай Лі.

Ван мае вялікую сілу! Ахмістрыня, атрымаўшы ад Вана тузык на плечы, адскочыла ад Вана і, выставіўшы кулакі, начала пагражальна трэсці імі:

— Пачакай, чорная костка, пачакай! Ты ў нас больш працаваць ня будзеши... Пачакай-жа.. Як галодную сабаку пан выгане цябе з нашага двара і ты, галодны пёс, прыдзеш да нас, будзеши лізаць панавы ногі, каб табе, як сабаку, кінулі скарынку...

Ван быў да таго заклапочаны зьбітай, зьявіжанай Лі, што вушы яго на чулі ахмістрыніявай ляянкі. Ен падняў з шэрэй зямі зьбітую Лі, узяў на рукі і, аднёсши ў сваю хатку, палахай на ўласную пасыцілку.

Калі Ван прышоў у харчоўню—рабочыя падуднавалі. Узяўшы місачку ён падышоў да кухара за ежай. Але кухар адказаў, што ахмістрыня аддала загад пакінудь Вана галодным і забараніла яму, пад страхам даносу пану, выдаваць ежу Вану.

Ван моўчкі вышаў з харчоўні і пашоў съедамі за рабочымі на плянтацыю. Вану заставацца бяз ежы—ня першы дзень. Сыцінуліся зубы да болю, пальцы скруціліся ў кулакі, вочы началі гарэць—на грудзёх крымудна і цяжка.

Моўчкі працуоць рабочыя на плянтацыях. Цяжка працаваць. Балота разыдае ногі і яны страваніна баліць і пухніць. Руки зьнемагліся, баліць сыпіна. Сусед Вана пачаў песнью. Песня пльве ў прасторы, далятае да Вана. Слухае Ван песнью суседа.

Раса вочы выесць
Покуль сонца ўзыдзе...

Багаты ЧАО
нам не спагадае...

Ен смыты і адзеты
і ногі яго
ня пухніць,
як у нас...

— Даё ты дзеўся
вешер-вешярочак?

— Горача! Душна!..
Мы задыхаемся

Ад панская апекі
І працы...

— Падзымі вешер...

Падзымі любы...
Прынісі з сабою

Горную хмару...

— Э горнае хмары
Навальніца прыдзе

— Навальніца заб'е
Багатага ЧАО...

— Тады сонца ўзыдзе...

Яны дзень надыйдзе...

Прыгожая песня.

Ван слухае песнью і яму здаецца, што весь, весь падземье вешер, прынясе з сабою чорную хмару, удацьшь маланка, заб'е багатага ЧАО і тады на будзе біць ахмістрыня маленькую Лі.

Увечары, калі сонца схавалася за Жоўтыя Пяскі, прышлі з работы рабочыя, а разам з імі і Ван. У сваіх хатцы, дзе жыў ён з сваймі таварышамі, з сваймі роднымі, было страшна душна. Зьбітая Лі ляжала на подсыцілцы, як съесчаны чорны смоляк, і яе худзенкія грудзі цяжка ўзынімаліся. Ван вышаў на двор і сеў на ступеньках. Выняў з кішэні люлечку і запаліў. І ў гэты час па Вана прышоў паслугач пана ЧАО.

— Ван—сказаў паслугач,—Ідзі ў дэор,—пан кліча цабе. Ты павінен будзеши адказаць пану на яго запытанні.

Ван узыяўся і пашоў.

Ван, толькі надаўна падпісаўши ўмову з агентам пана Чао, ступіў на сходні панскага дому. На вэрандзе пан Чао вячораў. Ван зьняў шапку, убачыўши пана, нізка пакланіўся.

— Я той самы Ван, пане, якога вы загадалі паклікаць...

Азъвэрэлэ ахмістрыя рукамі цаплялася ў Левы косы.

Пан Чао нават і вухам не міргніў, як кажуць, зрабіў від, што ві чуе Вана. Гэта азначала, што пан звуеца. Тады Ван стаў на калені на сходнях перад багатым Чао, пакланіўся да зямлі і паўтарыў сказаеа.

Тады багаты Чао павярнуў галаву да Вана.

— Ты вінаваты і ці прызнаеш сваю віну?..

— Вінаваты, вялікі Чао...
— Ты штурхніў маю найлепшую гаспадыню, якую для мяне купіў і выгадаваў мой, найбагацейшы з багатых, дарагі мой бацька!

Ван пакланіўся да зямлі.

— Ты сільны і малады,—працягваў багаты Чао,— я люблю маладых і сільных. Я табе дарую твой

праступак толькі таму, што ты малады і сільны. Твоя сіла належыць мне. Я адкупіў яе. Я табе плачу за сілу тваю продуктамі, адзежай і зонкай манэтай.

Ван маўчаў. А Чао працягваў:

— Я думаю, што з Лі я зраблю для свайго малодшага сына пакаёуку. Толькі таму я купіў яе ў Чана. Як выявілася, яна гультайка і нярухавая істота. Я яна люблю такіх. Такія мне не патребны. Я прадаю яе табе, Ван. Яна будзе для цябе жонкай. А за гэта, што я табе прадаю Лі—бо яна мне не патрабна, уся тая зонкавая манета, якая належыць табе за сілу і моладасць—застаецца ў мяне, як выкуп за Лі. Ты сам зразумей, не могу я траціць на Лі... Ты маўчыш, Ван? Значыць ты згаджаешся?.. Ну і добра. Можаш пацалаваць маю адзежу і ісць...

Ван пацалаваў хітон Чао, моўкі ўстаў і пайшоў. Ван не пайшоў у сваю хату. Ен вышаў на шырокую прасторную дарогу, абсаджаную старасьцеўскімі чынарамі і, хістаючыся, як п'яны, цягнучы за сабою ногі, пайшоў куды вочы глядзяць.

— Падзьмі вецер, падзьмі любы, прынясі з сабою чорную хмару,—барматалі вусны Вана.

А вецер ня дзьміў. На дзвэрі і пасыльня заходу сонца было душна і горача. Чорнаяnoch засыпала неабдымныя прасторы яго бацькаўшчыны з мільёнамі такіх, як ён, Ванаў.

Мабілізуйдеся, кабеты, да перавыбараў саветаў

Мабілізуйдеся, кабеты,
Звоніць шустрая зіма.
Перавыбараў саветаў
Правадзіца ідзі сама.
Мяккі шопат вёrtу шпulek,
Электрычнасць, съпеў гурткоў.
Нас прывабіла маніць, туліць
Больш дзесяткай ужо гадоў.
Між замшэлых сіных багнаў
Моцна думку залажыў,
Мы муроем дружна, прагна
Новы горад-калектыў.
Шэрый стужкай між сугробамі
Үцца съдзежынка на сход,
Тут падлік яшчэ мы зробім
Руху нашаму ўпярод.

Хусткі, хусткі... Ясны вочки
Сталь сіцяны з жывых людзей.
Тут сацыялізму дочки
Лічудзь новыя падзеі.
Асінбуды, Туркіс-буды,
Калгас-буды—гарады,
На савецкім kraю ўсюды,
Выраслыі гэты гады.
Лепшых, лепшых у саветы,
Хто каlgасу блізкі, свой,
Хто па Ленінскіх заветах
З апошніяй клясай вядзе бой.
Лепшых, лепшых у саветы,
Хто жыццё гатоў аддаць
За сацыялізм сусветны,
Сыяг чырвоны вышай ўзъніць,
Хто на выкрытую зраду

Вырадкаў сусветных зграй
Ва ўдарную брыгаду.
Сёньня першы уступаў.
Ліхтары туман разгоніць,
Новы зонкі электраструн
Капіталау пахорони
Новы марш узгрунь.
Піцігодачка радніца,
Шпар далей, наддай-ка жару,
Дроў у вогнішча кідая
Сусветнага пажару.
Палыхне усход і заход,
Зоркі-ж ярчэ будуць зяць,
Балзак час, калі саветы
Уесь свет будзе абіраць.

В. Жураўлёва.

ПРАВЯРАЕМ ПРАЦУ ДЭЛЕГАЦКІХ СХОДАЎ

Дэлегаткі Петрыкава абвяzuюща...

Дэлегацкі сход работніц, жонак рабочых, служачых пры Камунальной ячэйцы на сваім сходзе заяўіў:

Чым толькі аможам, мы будзем дэпамагаць камуністычнае партыі і Савецкай уладзе, каб хутчей выкананць пяцігодку ў чатыры гады, хутчей дабіца сплашчаной калектывізацыі і на гэтай базе ліквідаць кулака як клясу. Дадзім рашучы адпор контррэвалюцыйным арганізацыям, якія стараліся сарваць нашае вядлікае соцыялістычнае будаўніцтва.

Актыўнасць дэлегатаў вырасла

Работа дэлегацкіх сходаў і наогул праца сярод жанчын Махірава пачалася толькі тады, калі ў гэту мястэчку прыехала чырвоноармейцы і арганізавалі камуну. Жанчыны Махірава раней ні цікавіліся сходамі, зараз за год працы дэлегацкіх сходаў актыўнасць жанчын узрасла. З ліку дэлегатаў 4 чалавека ўступіла ў партыю і 4 у камсамол. Дэлегаткі актыўна ўдзельнічаюць у розных грамадзкіх арганізацыях, якія маюцца пры камуне.

Маенца група жанчын, якая вывучае статут і праграму УсСКП(б) і падрыхтоўваеца да ўступлення ў партыю.

Полікі рабін,
кам. "Чырв. артыл."

Хведаненкава.

Сорамна так казаць старой дэлегатды

Уноў абрэнія дэлегаткі г. Петрыкава ўсе, як адна, з ахвотаю ўзяліся за грамадзкую працу і добра выконваюць яе. Дэлегацкі пункт у "дэкалу абарони СССР" сабраў на пабудову дырыжабля "Праўда" 38 рублёў. Дэлегаткі падпісаліся на пазыку "пяцігодка ў чатыры гады" на 25 рублёў і прымаюць самы актыўны ўдзел у працы даручанай ім кіраўніком дэлегацкага схода. Толькі наша дэлегатка Чаплінская Л. капрызічна. Яна адмаўляецца ад даручанай працы абслеўдаць свінадворкімі пунккт і кажа: дайце мие працу ў спажывецкай кааперацыі, у алдзяле снабжаньня, а калі не, магу абысьціся і бяз працы.

Сорамна так казаць старой дэлегатды!

Дэлегатка.

На агульным сходзе жанчыны падпісаліся на пазыку пяцігодка ў чатыры гады на суму 50 руб. па індывідуальнай падпісцы, на 40 рублёў па калектывінай, склаўшыся па аднаму рублю кожная.

На гаспадарчым фронце нашы жанчыны заўсёды будуть гатовы на аборону сваёй краіны. Ворагам ўдасца падарваць нашае будаўніцтва.

Петрыкаўскі раён.

Дэлегатка.

Ударніца грамадзкой працы

Тав. Рам — хатнія гаспадыня, член ЖАКТа № 5 г. Віцебска абвясыціла сябе ўдарніцай па грамадзкой працы, правила падпіску на пазыку "5-гадка ў чатыры гады" сярод хатніх гаспадынь свайго ЖАКТа на 2 000 рублёў, завербавала ў пайнікі жыльёвой кааперацыі 120 хатніх гаспадынь.

т. Рам.

Тав. Рам прыймае актыўны ўдзел ва ўсёй культурна-бытавой працы ЖАКТа, зьяўляючыся членам Рэдкалегіі, працуе ў брыгадзе па мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў, у Камісіі садзейнічанія пераварам Гарсавета, член ячэйкі Асоціаціма. Тав. Рам скончыла практычныя заняткі Хэмкаманды і мае шмат іншых нагружак, але з усёй гэтай працы яна справілася. Хатнім гаспадынам трэба ўзяць прыклад з тав. Рам і таксама прыняць ўдзел ва ўсёй культурна-масавай гаспадарчай працы ЖАКТа.

Кейз.

Дэлегаткі актыўна распаўсюджваюць пазыку

У мястэчку Пропойску на дэлегацкім сходзе была вылучана камісія седзейнічанія распаўсюджванню пазыкі "Пяцігодка ў чатыры гады", камісія была разьбіта на дэзве брыгады, якія заключылі паміж сабой дагавор на сацспаборніцтва.

Вынікі работы наступныя: распаўсюджана пазыка пяцігодка ў чатыры гады на суму 850 рублёў. Камісія працягвае сваю працу. Дэлегаткі мястэчка Пропойску выклікаюць пасъледавца напаму прыкладу дэлегацкія пункты, Кармінскага, Краснапольскага і Чаускага раёну. Калечка П.

Дэлегацкія сходы рыхтуюць кадры

Дзякуючы ўмелай і сталай працы, якая праводзілася на дэлегацкіх пункце пры калгасе "Страх ворагам", мы маєм добрыя вынікі. Дэлегаткі ўсе ўдзельнічаюць у грамадзкай працы. Больш актыўныя дэлегаткі ўступаюць у партыю. На іншэшы дзень нашы дэлегаткі актыўна працуеца ў кааперацыі і ў саведзе. Адначасова яны наведваюць школу малапісменных, лікпункты, а таксама школу дарослыя.

Па ініцыятыве дэлегатаў праведзена 100-процэнтная падпіска на часопіс "Беларуская Работніца і Сялянка" сярод калгасніц калгаса "Страх ворагам".

Высатапскі раён. А. Катовіч.

Ячэйка не вядзе жавіцы

Сярод працоўных жанчыны нашага сельсавету нікай працы не праходзіцца. Ніхто не растлумачваў аб значэнні загатовак ільну, ніхто на тлумачыць значэннія калектывізацыі. Таму і німа ў нас прыліву ў калгас па ўсяму сельсавету, таму і надга слаба праходзіць у нас загатоўка ільна.

Дэлегаткі таксама не арганізованы. Кепска адносіцца ў нас да спрызы вылуччання жанчын на адказную працу.

Неабходна Асінаўскай ячэйцы з'яўляніць увагу на працу сярод жанчын нашага сельсавета.

Захарэнка Куліна.

БЕЛАРУСКУЮ РАБОТНІЦУ І СЯЛЯНКУ" У МАСЫ

Пост селькорак б'е на недахонах

Пры дэлегацкім сходзе калгасу "Новае жыцьцё", Менжанская раённа арганізацыя "пост селькорак" у якім зараз налічваецца 6 чалавек. Пастом выпушчаны ў 2 х нумарох клубнай насынгавэты "Куток дэлегаткі". Зараз рыхтуем 3-і нумар, прысвевчаны пераварам сельсавету. Дэлегаткі ў сваіх допісах выкрай і шмат недахопаў па нашаму раёну.

На аснове іх матар'ляў мы абсьледвалі працу калгаса "Справліўлы Шлях" і намецілі абсьледаць працу калгасу "Новае жыцьцё". На чарговым сходзе дэлегатак будзе справаздача аб выніках абсьледавання з тым, каб выпрацаваць мерапрыемствы, якімі дэлегаткі сумеюць дапамагчы гэтym калгасам у жыцьці недахопаў.

Дэякуючы таму, што рэдкалегія насынгавэты пры нардоме кепска працуе, некаторыя селькоры падаюць сваі заметкі "Посту селькоркі".

Уся вёска

Вёска Хацежына, Заслаўская раённа, цалкам калектывізавана. Апошнія чатыры гаспадаркі ўліліся ў калгас "Камітэры" пасля Каstryчніцкай рэвалюцыі. Цяпер калгас аб'яднае 79 гаспадарак на 1400 гектараў зямлі.

Усяго год як арганізаваны гэты калгас, але ён мае шмат посьпехаў. Праца ў калгасе праводзіцца па брыгадам. Разгрнuta сацыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва. Маюцца трох ўдарных брыгады — у кузні, на будаўніцтве і па паяўводству.

Усё лета калгас працаў па ўдарнаму і таму так арганізавана звязлі ўраджай. Па падлікам кожны калгаснік атрымаў зборожжа, бульбы і іншых культур у два разы больш, чымся ў індывідуальных гаспадарках.

Па бульбазагатоўкам калгасніцы арганізавалі ўдарныя брыгады. Працаўлі прыкладна, нават адмовіліся ад выхадных дзён, каб сваячасовыя загатовіцы бульбу. Калгасніцы гэта рабілі съядома, бо ведалі, што гэту бульбу адпраўляюць рабочым.

Абрэны дэлегацкі сход працуе добра. Маецца і лікпункт, які наведваюць 50 чалавек. Па іншым тыве дэлегатак праведзена пад-

У нашым Межанскім раёне да апошніга часу вельмі кепска разгортваецца самакрытыка. Усім вядома справа аб скаванні селькоркі Мясяніковай, якая была даравана да вар'яту. Таксама мaeца і такое з'явішча, што з насынгавэты згубляюцца заметкі, якія ўскрываюць недахонахі тых іншых асоб. Гэта ставіць перад "Постом селькорак" яшчэ больш складаную задачу баразьбы апкаўлемі селькорак, баразьбу з заўзятым самакрытыкі. Мы з'яўляемся з гэтым лістом да рэдакцыі часопіса "Беларуская работніца і сялянка", каб яна дапамагла ў нашай справе, каб найлепш апраўдаць назыву "Пост селькоркі".

А. Паўлава.

Ад рэдакцыі: У наступным нумары часопіса будзе праведзена гутарка з рабселькоркамі аб работе пастою.

У калгасе

пісак па часопісу "Беларуская Работніца і Сялянка" на 44 эка.

Калгасніцы пастанавілі выклікаць бліжэйшыя калгас "З'язада" на сацыялістычнае спаборніцтва па падпісце на часопіс "Беларуская Работніца і Сялянка".

Алена.

Праз часопіс змагацца з недахонахамі

Культурная рэвалюція, штогод дае сабе адчуваць сярод гучы насељніцтва. Друг значна пашыраецца на вёсцы. "Беларуская Работніца і Сялянка" сваім жывым з'вестам штодзеннага жыцця прыцягвае да сабе інтерес з боку сялянкі. Часопіс пачынае пашырацца сярод жанчын.

Патрэбна, памойму, большая з'мяншчаць фактаў, узделу часопісу ў выкryцці розных злачынстваў. Есць факты перэгулярнай дастаўкі часопіса поштой, што выклікае незадавальненіе з боку чытчак, часта некаторыя нумары гінч. Патрэбна на гэта ад平淡ым чынам реагаваць.

Турскі р. Равікіна-Палонская.

Рэдакцыя просіць аб усіх кіркатах фактах дрэннай дастаўкі часопіса паведаміць тэрмінова рэдакцыю.

Актыў заварушыўся

Зараз аправядзены месячніку часопісі загаварылі ўсе дэлегацкія пункты. З гэтага бачым, што праца рушылася па нашаму раёну. Дагутуль выпісвалі 107 экзэмпляраў, а ў сучасны момант ужо значна больш. Яшчэ праводзіца падпіска.

Лёсунг "Часопіс у масы" падхапілі упаўнаважаныя па варбоўцы і сялянкі. За адзін дзень тав. Сільман і таварыш Шабакон сабралі 30 рублёў на часопіс. У саўгасе "Цырона" Зорка" варбоўчыцы завербавала амаль усіх дэлегатак на часопіс. Апрач таго жаноўг напісаў ліст да піонер-важаках і ўсіх піонераў, каб яны павілі працу з часопісом сярод сваіх мадзярэй.

На раённай жаночай канфэрэнцыі таксама стаяла пытанне аб месячніку. На гэту канфэрэнцыю былі вызваны: селькоркі і сцянецоркі і упаўнаважаныя. У спрэчках таварыш Дульская кажа: "акрамя таго, што мы ў колгасе завербовалі падпісчыц, мы яшча выдзялілі брыгаду па варбоўцы падпісчыц у акаляючых вёсках, каб прасунуць часопіс у масы".

Канфэрэнцыя пастанавіла: залучыць садспаборніцтва паміж дэлегацкімі сходамі Жыткоўскай раённай бытавой камісіі, залучыць садспаборніцтва з Дзярэцкім раёнам на 300 экзэмпляраў.

Анютка.

Жыткоўчы.

Падпісваюцца на часопіс "Беларуская Работніца і Сялянка"

На дэлегацкім сходзе жанчын калгасу "Асьвета" агаварвалі пытанне аб выпісцы часопісу "Беларуская Работніца і Сялянка". Пытанне гэта падхапілі амаль усе дэлегаткі, і началі выклікаць альбо другую на слаборніцтва па выпісцы часопісу.

Тут-же на сходзе падпісаліся на часопіс 23 жанчыны-калгасніцы на розныя тэрміны ад 3-х да 12 месяцаў.

К. З.

Любава.

Перараджэнъне Аўдоцьці

Серадняк Карпенка — адайны селянін вёскі Радзесева, які не ўйшоў у колгас. Гэтай восеньню прайшоў год з тэй пары, як у вёсцы Радзесева арганізаваўся калектыв „Энгельса“. 210 бядніцкіх і серадняцкіх двароў калі 12 месяцаў дружна працавалі на колгасных палёх, жылі новым колгасным жыццём. Толькі 211-ты Сыцяпан Карпенкі двор, акружаны з усіх бакоў сваімі старымі суседзямі-колгаснікамі, увесь гэты час не здаваўся. У восень Сыцяпан пачаў падаваць заявы ў праўленіе колгасу, ён прасіў прыняць і яго двор у склад члену калектыву.

Сам Карпенка ніколі ня быў супроща колгасу. Яго забіла з колгаснага шляху жонка Аўдоцьця. Гэта яна ўсю вясну крываала:

— Не хачу ў колгас, разъядуся!

Так і пражыла ўсё лета сям'я Карпенкі юндывідуальна сярод 210 колгаснікаў. Усю вясну Аўдоцьця гаварыла суседкам колгаснікам, што дрэны будзе іх кашец. А калі ўбралі авес і колгаснікі разъмеркавалі ўраджай, Аўдоцьця раптам прышхла... Дома Аўдоцьця грызала музыка:

— Чаму на ідзеш у колгас!

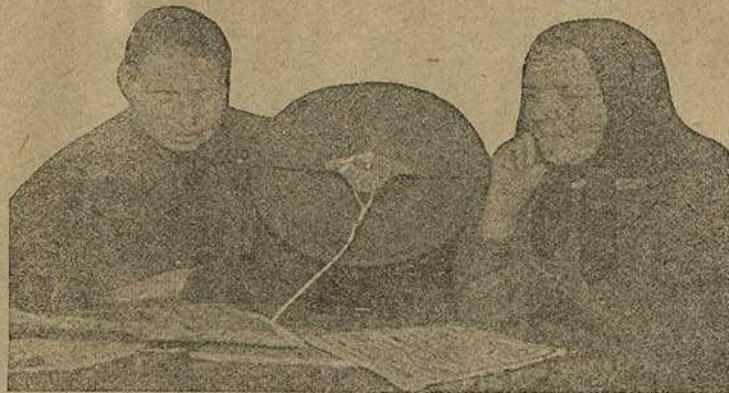
Аўдоцьця — несвядомая силянка — была супроща колгасу, але яна зразумела сваю памылку і сама пачала прасіць прыняць яе ў колгас. Аўдоцьця Карпенка заўвала права быць у калектыве.

Но толькі адна Аўдоцьця, вялікія вёска Радзесева зразумелі і ўпэўніліся на справе ў перавагах калектыву працы і калектыву гаспадаркі. Ни толькі партыйная ячейка колгасу „Энгельса“ зараз агітуе сярод вакольных адзінаасобнікаў за калектыв. У ролі агітатораў за новае колгаснае жыццё ўжо выступаюць шматлікі колгасніцы, што яднаюць „Энгельсам“. Сотні радиескіх Аўдоцьцяў, пажыўшы год калектывным жыццём, працаваўшы над будаўніцтвам колгасных гаспадаркі пад правільным кірауніцтвам партыйнай ячейкі, зараз высока трymаюць сцяг калектывізацыі, упарты змагаючыся за ўцягненне ў сацыялістичную перабудову вёскі дзясяткі і соцень Аўдоцьцяў.

Колгасніцы і колгаснікі „Энгельса“ дабіліся вялікіх посьпехаў у пашырэнні колгаснага руху.

Апрача прыміту ў іх колгас, Энгельсаўцамі створаны два новых колгасы. Гэта непасрэдны вынік узорнай, ударнай работы энгельсаўцаў над будаўніцтвам сваіх калектыву гаспадаркі, што дала

пол. Арганізацыя ясель дала магчымасць прыняць уздел ваўборцы бульбы нават тым жанчынам, якія мелі грудных дзяцей. Усе колгаснікі і колгасніцы сапраўды працавалі па-ударнаму!

Колгасніцы слухаюць радыё.

магчымасць „Энгельсу“ зрабіцца адным з лепшых колгасаў Беларусі.

Асабіціва вялізарных посьпехаў дасягнуў „Энгельс“ у галіне развіцця жыўлагадоўлі. Зразумеўши вялікія перавагі аграмаджанаў стадолы, ўсё колгасніцы зусім доброахвотна абагулілі сваіх кароў. Аграмаджанае стада „Энгельса“ ужо налічвае 690 малочных кароў, 135 кароў да двух год, 184 голавы маладняка, 137 сывіней. Колгас даў калі полмільёна літраў малака для рабочага забесьпячэння.

У выніку разъмеркавання ўраджаю, якое праvodзілася па якасці і колкасці патрачанай працы, прыбытак кожнага колгасніка і колгасніцы ў два і больш разоў перавысіў прыбытак вакольнага адзінаасобніка.

Правільная арганізацыя працы, на аснове вядзельщыны, дала высокую прадукцыйнасць работы ўсіх колгаснікаў і колгасніц. У колгасе „Энгельса“ лепш, чым у другіх колгасах, выкарыстоўваецца жаночая праца. Даволі адзначыць, што ў час уборкі бульбы ні адна жанчына, пачынаючы з 10-гадовай дзяўчынкі і канчаючы 70-гадовай старухай, не сядзела дома. З самай ранніці, аж да цямна, уся жаночая армія „Энгельса“ працавала на

здолелі свячасова, бяз чужой дапамогі, сваімі сіламі, убраць вядзарны бульбяны клін — каля 320 гектараў.

Колгас „Энгельс“ добра разумее свае абавязкі перад партыяй, дзяржавай і рабочай клясай, якія аказвалі і аказваюць колгасу сыстэматычную дапамогу і кіраўніцтва. Колгаснікі і колгасніцы з гонарам выканалі свой абавязак, здаўшы дзяржаве для патраб рабочых гораду амаль у два разы больш хлеба, чым гэта вызначалася плацам, калі 50 вагонаў бульбы, 30 вагонаў рознай гародніны. Колгаснікі і колгасніцы „Энгельса“ падпісаліся на павызу „Пяцігодка ў чатыры гады“ ў размежэвася трохтыднёвага доходу. Усе гэтыя посьпехі абавязковаюць колгас „Энгельс“ і ў далейшым быць наперадзе лепшых колгасаў Беларусі і яшчэ больш упарты змагацца за сацыялістичную перабудову вёскі.

„Энгельс“ паставіў перад сабой задачу — на працягу трэцяга году пяцігодкі вялікія пашырыць свае посьпехі, але, галоўным чынам, поўнасцю і цалкам вырашыць пастаўленую перад ім асноўную задачу — стаць сапраўдай сацыялістичнай жыўлагадоўчай гаспадаркай. Вось чаму напірэдні трэцяга году пяцігодкі энгельсаўцы высунулі

сустрэчны вытворцы плян, які звязуеца сацыялістычным абавязацельствам калгасынікаў і калгасыніц перад партыйнай і рабочай класай на трэці рашточы год пяцігодкі.

Гэты сустрэчны плян працаваны плянавымі групамі, у якіх ўваходзілі таксама жанчыны, і зацьверджаны агульным сходам. Асноўная ўвага звернута ў ім на стварэнне моднай кармавой базы. Так, прадугледжана павалічэнне разьмеру яравага кліку да 1364 гектараў, прычым 1052 гектараў адводзіцца пад кармавую траву, кораныплоды і авёс. Апрача таго, будзе засяяна 51 гект. ільну, кама 100 гект. розных культур пад насенне. Гэта кармавая база дасыць магчымасць патроіць стада.

Сустрэчны "Энгельса" прадугледжвае перавышэнне вытворчага пляну па ўсіх галінах гаспадаркі. Яго выкананіне патрабуе яшчэ больш правільнай расстановкі сіл, чым у мінулым годзе. Адным з мерапрыемстваў у гэтым напрамку з'явіцца арганізацыя "сквазій" ударнай брыгады, якая будзе паддялгваць і браць на бусір алстаючыя брыгады. Гэты мэтад сябе цалкам апраўдаў у мінулу кампанію. Кожная брыгада будзе працаць паводле норм выпрацоўкі, а старши брыгадаір сачыць за якасцю працы. Прыйборы збожжавых культур і абмадоце, энгельсаўцы нарашылі ўвесці двухзменную работу. У найбольш напружаны рабочы час будзе праводзіцца самамабіліза-

На малочайнай ферме ў калгасе.

дзя—гэта значыць, што на работу пойдуць усе, а колыкасьць людзей, занятых на адміністрацыйнай работе, будзе значна скрачана.

"Энгельс" ужо прыступіў да практичнай падрыхтоўкі да вясной сяўбы. Вытворцы плян складзены і на аснове яго зараз выпрацаваны сустрэчны плян абавязацельства; ствараючыя насенны фонды, праводзіцца збожжавачыстка, плян даводзіцца да кожнай брыгады, калгасыніка і калгасыніцы. Падрыхтоўка разгортваецца шляхам сацсааборніцтва і ўдарніцтва.

Правільнае разьмеркаваньне сіл дзе магчымасць "Энгельсу" вызначыць людзей на лесасагатоўкі.

Калгасынікі заготовяць 50 тысяч кубаметраў дров. Апрача таго, вызначана сагатоўка і падвойка разных будаўнічых матэр'ялаў для патраб будаўніцтва ў калгасе. Энгельсаўцы абавязаліся на працягу трэцага году пяцігодкі ўласнымі сіламі набудаваць 2 новыя аборы, цялятнік, аўчарнік, 2 гумны, сывран, камунальны дом на 65 кватэр, цагельню на поўмільёна цэглы, лазню, клуб і рад іншых гаспадарчых пабудоў.

Падрыхтоўка да сяўбы "Энгельс" узвізвае з далейшым разгортваннем калгаснага руху на аснове ленінскага прынцыпу дабрахоўтвасці. Калгас "Энгельс" заклікаў іншыя калгасы БССР і ўсяго Савецкага Саюзу пасыльваць іх прыкладу—складаныем сустрэчных вытворчых пляні-абавязацельстваў і бальшавіцкім разгортваннем падрыхтоўкі да веснавой кампаніі і арганізацыі новага калгаснага прыліву.

**

Так змагаецца за сацыялізм калгас "Энгельс". Векавы устоі старой цёмнай Радзейкі ўжо зламаны. Там не засталося нават і съядоў ад соцень маленікіх вузенькіх сялянскіх палосак. Там хуткімі тэмпамі ліквідуецца стary аджаўшы быт.

Сотні Аўлоццяў і Мар'яў там перааджаныца і пераадзіліся ўжо з няпісменных, цёмных, забітых сялянак у съядомых актыўных удзелніц будаўніцтва новага жыцця, новай калгаснай працы.

У. А.

Арганізоўваем новы прыліў у калгасы

У нашым Межанскім раёне, да апошняга часу, было 17 калгасаў, што складае 9 процентаў калектыўізацыі да агульнай колыкасці сялянскіх двароў. Треба адзначыць, што ў перыяд уборкі адчывалася зацішша ў пытанні калектыўізацыі. Нашы працоўнікі на сумелі ўвязаць пытаннія асенінніх уборкі і севу з арганізацый новага прыліву ў калгасы. Зарэз атчуваецца пералом, запрацавалі па новаму і ўжо маюцца некаторыя вынікі.

На працягу сінегіх месяцаў арганізован адзін калгас "Барэй" у Шаброўскім сельсавеце на 11 гаспадароў. Адзін калгас арганізаваўся ў Палаўскім сельсавеце. У Поташанскім, Зайкаўскім, Вышадзікім, Гаёльбінскім сельсаветах арганіза-

Ударная брыгада дойшчыц у калгасе.

ваны ініцыятыўныя групы па 5-6 гаспадарак, па арганізацый калгасаў. Па некаторым делегацікам сходам

маюцца ініцыятыўныя групы па правядзенню калектыўізацыі. Межанскі раён.

Гіліка.

НАМ ПІШУЦЬ

Пачаліся манёўры добра, але канец дрэнны

На фабрицы „Чырвоны Тэксцельшчык“ у лістападзе пачаліся вытворчыя манёўры. Першая дэкада лістападу дала на 12 процентаў большае выкананыя прамфінпляну, чым мінулае. Падешчалася якасць працы, значна паменшыліся прагулы. Але дэльце апошняй дэкады лістападу паказалі, што штаб манёўраў, як-бы забыў, што ён пазінен кіраваць

Масы рабочых ня ўцягнуты былі ў праверку калдагавора

Калдагаворная кампанія пачалася са спазыненнем, але зараз яна праводзіцца хуткім тэмпам па ўсіх цехах. Ужо было два сходы рабочых па праверцы калдагавора. Брыгада выявіла недахопы ў выкананыя калдагавору: з боку адміністрацыі ня выкананы пункты па ахове працы. Фабрика знаходзіцца ў антысанітарным становішчы і німа гатаванай вады і гэтак далей. З боку рабочых—незыкананыя прамфінпляну (промфінплян у нас выкананы толькі на 11 процентаў па ўсіх фабрицы). Прывіны гэтага невыкананьня: прагулы (45 прагулай за 2 тыдні), недастатковая кваліфікацыя рабочых, недысцыплінаванасць на працы. Усё гэта перашкаджае выкананью прамфінпляну. Шырокія масы рабочых і работніц ня ўцягнуты ў працу па высьвятленню недахопаў, якія маюцца на нашай фабрицы ў выкананыя калдагавору.

Пост рабкорак „Беларуская Работніцы і Сялянкі“

Каган С. Е.
Гінзбург П. М.
Турына.

апошнімі, а рабочыя фабрыкі,— што на фабрицы праводзяць манёўры.

30-га лістападу быў скліканы наядзвычайны збор ударнікаў усіх цехаў. Збор адзначаў, што штаб ня здолеў замацаваць дасягненне першай дэкады і пастанавілі працягнуць манёўры да 10 снежня. Штаб абяцаўся ўзяцца за працу, але пакуль, што праца ідзе слаба.

Арганізавалі брыгады па калектывізацыі

Работніцы саўгасу Дукора разам з калгасніцамі калгасу імя „16 Партизан“ арганізавалі брыгады па калектывізацыі адзінасбінкаў. Ужо ёсьць вынікі, у калгасе ўцягнута 5 новых членоў.

Рудзенск.

Дарожны.

Мой першы допіс

Я сёняня прачытала заметку калгасніцы з калгасу „Камсамолец“ і сама таксама хачу пісаць пра свой калгас „Сазнаньне“, Карпілаўскага раёну, які арганізаўся ў жніўні 1929 годзе.

У нас 209 жанчын і 229 мужчын. У нашым калгасе 96 гектараў зямлі, мы абагулюлі 9 сваіх кароў і 13 кароў купілі. За гэты год мы пабудавалі новас гумно, амбар для сыпкі збожжа, склад для плюгай і іншых сельска-гаспадарчых прыладаў.

Загатоўкі хлеба, бульбы і ільна выканалі поўнасцю. З усёй працай мы сёлета справіліся.

Наши калгасніцы падпісваюцца на часопісе „Беларуская Работніца і Сялянка“.

Кісялёва Ульяна.

Калгас „Сазнаньне“
Глускага раёну.

Першая дэкада съежня дала толькі 61 процент выканання прамфінпляну. За 2 тыдні ў съежні мы маем 45 прагулаў па наўважлівым прычынам. Манёўры так і засталіся на скончанымі.

Пачалося добра, а канец зусім дрэнны. Трэба падцягнуцца.

Мядзведзева.

Да загатовак ільну не прыступілі

Загатоўкі ільну ў нас яшчэ не праходзяць. Толькі 10 съежня на нарадзе брыгадзіраў, якія былі вызначаны для дапамогі перавыбарамі па саветы, стаяла пытаныне аб неабходнасці рыхтавацца да загатовак ільну і іншай сырэвіны. Пара-бы ўжо не рыхтавацца, а праводзіцца у жыцьцё баявыя заданіні.

Вус Куліна.

Аднаднёўныя ясьлі дапамаглі перавыбарам

(Расткоўская с/с Ляднячына)

У гэтым годзе па Расткоўскаму сельсавету былі арганізаваны аднаднёўныя ясьлі ў дзень перавыбараў сельсаветаў.

Дзікуючы гэтаму была амаль поўная яўка жанчын на перавыбарчы сход. Жанчыны прыносілі дзяцей і былі спакойны на сходзе. Па дагаворанаасці з настаўніцамі вучанцы старшынных групп сімігодкі былі з дзецьмі.

Ліпкіна Цыля.

Што зроблена па допісах рабселькорак

За адмову паехаць да радзіхі

На заметку аб адмове акушоркі Карпілаўскага сельсавету зрулёвай паехаць да радзіхі, Глускі РВК паведомляе, што за этым учынкам Гарулеўскай выпесена вымова.

Звязка з працай за зьдзекі над бацькамі

На допіс аб зьдзеках члена партыі Пястроўскай над бацькамі, Коўгальскі РК КП(б)Б паведамляе, што Пястроўскай абвешчана вымова і яна звязана з працы сакратара ячейкі КП(б)Б.

Лішэнка звязана з працы

Селькорка з мясточкі Слаўніе пісала аб tym, што ў Слаўніскім аддзяленні Лесбелу працуе лішэнка Крэйніна. Талачынскі РКК РСІ паведамляе, што Крэйніна звязана з працы.

Паштовая скрынка

П. Хваевы. Допіс „Прывяць меры“ ня пойдзе, бо спазніўся.

Лявіцкаму Ц. „Перавыбары дэлегацікіх сходаў за-кончаны“—ня пойдзе, з-за адсутнасці фактаў.

Дзяўчынке „На жыцьцё, а гора“—трэба зымісціць у насыценгасэту.

Жураўлёвай „Камісія на паперы“—трэба зымісціць у насыченгасэту.

Шлоцаку „Няма працы“—Ня пойдзе. Трэба пісаць не наогул аб недахопах, а канкрэтна.

В. П. Допісы з камуны „Звязда“, Астрашыцка-Гарадзецкага раёну, не падпісаныя поўным прозвішчам ня могуць друкавацца, бо яны безадказныя.

Работа з дзяцьмі на зімовай пляцоўцы

На зімовай пляцоўцы трэба праводзіць розную работу на съвежым паветры. Напрыклад, праца і заняткі са сынегам: пабудова горкі, катка для катання, дамоў, печак, студні, крапасці і гэтак далей. Ачыстка пляцоўкі, съдзежак, двара ад сынега. Перавозка сынега, лёду на санках для будаўніцтва. Лепка з сынега розных фігур людзей, жывёл, птушак. Маліваць на мяккім сынегу.

Апрача працы са сынегам можна праводзіць працу з дрэвам. Напрыклад: прыгатаванне драўляных лапатак, санак, лыж, кармушак для птушак і гэтак далей. Для гэтай працы трэба выбіраць больш цёплую дні. Ни меншае месца на зімовай пляцоўцы павінна займаць праца і назіранье над прыродай. Падыйсьці бліжэй да прыроды і даведацца аб прычинах усіх змен можна толькі праз экспурсіі, прагулкі. Працу і волыты над сынегам можна правесці наступныя: наглядані і досьледы ў зіменах пагоды (цияло, холадна, ціха, ветрана), колера і віда сынега і яго змен (белы, шэры, цёмны, сівялы). За формамі сніжнікаў, кропель, сасулец. Правесці досьледы над сынегам (як пачувацца вада, лёд).

Гульні павінны займаць значэнне месца на зімовай пляцоўцы. Гульні не толькі дапамагаюць фізычнаму раззвіццю, але дапамагаюць раззвіццю ў дзяцей калектыўных навыкаў і арганізаціі. У гульнях дзеці выяўляюць і раззвіваюць сваю творчасць, замацоўваюць свой волыт.

Вольны гульні павінны займаць самае большае месца. Якія гульні можна ўжываць на пляцоўцы? Катанье з гары, катанье адзін другога на санках. Перавозка сынега з гульней у конікі, рамізнікаў, цягнік (калі дзеці едуть на санях адны за другім). Дзеці бегаюць па съдзежкам, коўзаюцца па лёду, катаюцца на лыжах.

Арганізація гульні па зьместу павінна быць простыя і зразумелыя: можна гуляць у лавушку, белых мядзведзяў, у конікі, сніжкі і гэтак далей.

Паколькі музыка і спевы важны момант у працы з дзяцьмі, трэба ў цёплую дні сільвациі на съвежым паветры. Тут можна арганізація і шумавы аркестр.

Апрача такай працы пажадана мець сувязь з дзяцічным садам, школай, альбо клубам, куды можна адзін ці два разы ў 10 дзён пайсці на заняткі.

У цёплую дні можна арганізація дзяцей для праўядзення апавядання, чытання, разучывання верша. Грамадзка-палітычныя сіяты і падзеі таксама павінны мець месца у працы на пляцоўцы. Праўда, ва ўмовах зімовай пляцоўкі немагчыма казаць аб працяжнай падрэхтоўцы да сіята. Усё ж такі на працягу 3-5 дзён мацьтима ўвагу дзяцей на кіраваньне на якое-небудзь здарэньне альбо сіята (Ленінскія дні, дзень Чырвонай арміі, 8 сакавіка), правесці экспурсіі, гутарку, апавяданне, разучыць вершыкі, дзесь матер'ял для гульні, а часам нават правесці саўнішнік з удзелам бацькоў.

У гэтай працы вялікую дапамогу могуць аказаць панэрты, якія, наогул, павінны прымаць удзел у арганізаціі ўсяго жыцця на пляцоўцы. Піаніні можна скрыстаць у праўядзеніі грамадзкай працы пляцоўкі і па палешанні быту дзяцей у сям'і.

Асабліва вялікае значэнне мае праца з бацькамі на зімовай пляцоўцы, якая працуе толькі на працягу 4-5 гадзін у дзень. Большую частку часу дзеці застаецца у сям'і, і колі мы ня будзем мець ніякага ўплыву на сям'ю, наша праца ня будзе мець добрах вынікаў.

Пры правільна-наладжанай працы з бацькамі можна дзецям шэраг заданняў дахати а пасля праверыць іх выкананыя яны. Напрыклад, пасля экспурсіі дзецім заданне дахати наміляваць, што яны бачылі і прынесці свае малянкі.

Гутаркі з бацькамі можна праводзіць на сходах бацькоў, у час наведванняў імі пляцоўкі, пры наведванні кіраўніка сям'і дзяцяці. У час гэтай наведванняў можна пагутарыць аб умовах жыцця дзяцяці ў сям'і, палешыць іх, дабівацца правільнае рэжыму жыцця дзяцяці, дапамагчы арганізація куток дзяцяці ў сям'і.

Сходы бацькоў павінны праводзіцца систэмтычна раз у 2-3 тыдні. На першым бацькоўскіх сходзе выбіраецца савет пляцоўкі, у які ўваходзяць прадстаўнікі ад бацькоў, партыйных і грамадзкіх арганізацій прадпрыемства, дзетсада, камсамол, піанін-атрада, жакта і гэтак далей.

Культармес

КОЖНАЯ РАБОТНИЦА, КАЛГАСЬНІЦА,
СЯЛЯНЦЫ І ЖОНЦЫ РАБОЧАГА

на ілюстраваную
ЧАСОПІСЬ

“БЕЛАРУСКАЯ РАБОТНИЦА і СЯЛЯНКА”

Выданне ЦК КП(б)Б
ВЫХОДЗІЦЬ У ГОД 36

Часопіс ставіць сваім задачам палітычнага і культурнага ўздоўжненія работніц, калгасьніц, сялянак жонак рабочых. Часопіс у форме, якая даступна малападрыхтаваному чытанью, асвятае ўсе важнейшыя пытанні палітычнага і гаспадарчага жыцця краіны і міжнароднай палітыкі СССР.

У часопісі асвятаюцца пытанні пераработы быту, выхадзання дзяцей, вучобы і кваліфікацыі работніц, даючы парады урача, агронома і г. д. Ёсьць літаратурна-мастакі адзел, друкующы шмат заметак саміх чытак, рабкорак і селькорак.

Часопіс зьяўляецца вялікай падмогай у працы сярод жанчын; яна дапамагае прыцягнуць адсталых і малапісменных работніц сялянак да актыўнага ўжыву ў сацыялістычным будаўніцтве.

У 1931 годзе часопісю будуть даны дарожнікі ладаты.

12 нумароў выкрайк. 12 нумароў рукадзельніцтва лісту.

Падпісная цэна: На 1 месец — 20 к., на 3 месцы — 60 к.
6 . 1 р. 20 к., 12 месцаў 2 р. 40 к.

Цана асобнага нумару 10 кап.
Падпіска прызначана: на пошце, лістаносцам, у піянін-атрадах і ў выдаванні часопіса на прадпрыемствах і ў выдаванні «Звязда» (Савецкая, 63).